

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hetében peitli sor egyszer 20 fillér,
inimén következőnél 16 fillér.

Nyitási peitli sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, január 17.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérelők: Justh Gyula, egy csendőr, meg a kovaszinczi pap.
- Félmillió korona beruházás.
- Órzik a szegedi hidat.
- Aradi tisztviselők szervezkedése.
- A Kossuth-szobor helye.
- Áthelyezés a sertesek miatt.
- Bünpör a kovaszinczi bíróválasztás miatt.
- A pesti színházak tájékaról.
- Bíró előtt.
- A vidám szabadsághős fia.
- Wekerle a királynál.
- A banya áldozatai.
- Tarkaságok.
- Tárca: A gyűrű. Lita: Sas Ede.

Justh Gyula,

egy csendőr, meg a kovaszinczi pap.

Arad, január 16

Az országos politika klubjaiban és íróasztalainál néhány napra megint a nemzetiségi politikába feküdtek. A nemzetiségi politikával, amelyhez a tekintélyesek és a nagyok közül is sokan annyit értenek, mint a marokkói belügyekhez. Maguk elé képzelnek egy sereg villogó tűszőjű, véres szemű úgynévezett agitátort s e fantasztikus rémképtől nem tudják meglátani a nemzetiségi politika igazi lényegét, törekvéseit.

A nemzetiségi politikát Justh Gyula, a képviselőház elnökének kijelentése tette a vitatkozások és a cikkek tárgyává. Justh Gyula azt az elvet vallotta és szögezte le, hogy a nemzeti-

ségekkel békét kell teremteni s őket a nemzeti ügy szolgálatába szegődtetni. Justh Gyulának szabad és lehet ilyet mondani. Szabad, mert az ő magas politikai állása megóvjá őt attól, hogy a nemzetiségekkel való barátkozás hajlandóságát nála hazaárulásnak minősítsék. S lehet mondani, mert illetékes: maga is nemzetiségi vidék tőszomszédságában, sőt nemzetiségiek között él és a fővárosban cseperedett szalon-politikusoknál jobban tudja, hogy a nemzetiségekkel lehet békét, vagy legalább is nyugodt együttélést biztosítani.

És miáltal a Justh Gyula mondásán vesződnék odafönn, ma Aradon törvényt nap volt egy ügyben, amely mintha illusztrációja lenne ennek a politikai disputának. Mintha csak a Justh Gyula igazságának erősítésére tartották volna.

Kovaszincen hírt választottak. A választásnál nem jelölték a választók egy csoportjának emberét. Nem lehet mondani, hogy a románok jelöltjét, mert Kovaszincen majd mindenki román. A mellőzött jelölt pártja elégedetlenkedett. A pap küldöttséget akart vezetni a választáson elnöklő főszolgabíró elé. A csendőrmester azonban a küldöttséget szuronynyal visszaszorította, s a papot vasraverve, ájult állapotban vitte Világosra. Aradra pedig bejött a lángoló betűs hír: Román zendülés Kovaszincen.

— A mai főtárgyaláson azután külö-

nös színbe jutott ez a „zendülés.” Nem tudott róla se a főszolgabíró, se negyven más tanu, sőt maguk a csendőrök se. A csendőrmester tartóztatta ugyan a papot, de abban a hivatalos hitben volt, hogy ennek így kell lenni. Igaz, hogy valami küldöttség-féle akart a főszolgabíróhoz menni, — de ezeket egész könnyen lehetett lázadóknak nézni.

A mit Justh Gyula nem mondott, de a mi a mondásából önként következik, azt kikiabálja a mai főtárgyalás. A nemzetiségi politikát nem szabad a csendőrökre bízni, hanem foglalkozzanak vele, okosan, a politikus urak. A magyarság fölényét megóvó, az állam tekintélyét emelő, erőlyes nemzetiségi politikát kívánunk mi is. De az ilyen politikának semmi se árt jobban, mint a baklövés, a melyeket a maguk szakállára dolgozó, apró emberek csinálnak. Lehet-e az agitációnak erősebb fegyvere, izgatóbb fűszere, mint az: a mit a mai főtárgyaláson a bíróságon konstatálni kellett.

Igaza van Justh Gyulának abban is, — ha nem is mondta ki, — hogy egy ország nemzetiségi politikája nem merülhet ki az olyan vitézkedésben, a minőt a képviselőházban elkövetnek. A nemzetiségi szónok számára ütnek, olyikat ki is dobják. Rakovszky pedig, ha az elnöklés sora rá jön, kedélyesen megvonja a szót. Odafönn, a parlamentben, ezzel ketségtelenül el van

A gyűrű.

Lita: Sas Ede.

Az idő már jó későre járt; már nem volt messze a virradat. A hold narancssárga sarlója épp leménőben volt: körülötte a kék és lila színek csodálatos árnyalataiba játszó fellegek tolongtak. A tengeren hosszú tündöklő fényáv reszkettett: fényes fényszőnyeg, fantasztikus tűzvirágokból szöve. Egyáltalán oly bűbajos színek uralkodtak az éjszakában, hogy ha ezt valami festményen látjuk, okvetlen fölkiáltunk: No hát, ez se hű képe ám a valóságnak; a tisztelt művész ur gyöngéden boldondá akar bennünket tenni! . . . Amoda az előkelő tengerparti fürdőhely palotásorának ablakaiban még itt-ott világosság derengett, de itt, a szerényen meghuzódó halász faluskában már sötét és néma volt minden. Aki még éhven volt a falu, acetilén-lámpásos eszákján, szigonynyal leste a vizek bírodalmának gyanutlanul suhanó áldozataira.

A halászfalu mellett az eldugott öbölben, melyet meredek szirtfalak vettek körül, különös társaság emelkedett ki a hullámok közül s foglalt helyet a habloesolta, víztől csepegő szikladarabokon. Mintha Böcklinnek, a tenger bizarr képzeletű költőjének groteszk álma elevenedett volna meg: ott sütkéreztek a hold utolsó sugaraiban a halfarku, karesu, pikkelyes dereku habléányok; szakállas tengeri szörnyek

lebzselték körülöttük, a kiknek zöldes fényű szeme élesen tapadt a villik alabástromként villogó gyönyörű testére.

— O nagysád! — sóhajtott föl az egyik vén maudó, a kedvegőbb vizitündér elé; — nagysád maeste szebb, mint valaha!

— Ugyan bagyd már abba, nevetett a sellő. Ezt már háromezer éve hallom tőled. Már akkor is ezt a nótát fújád, amikor az Argonauták hajója járt a hullámokon, nem pedig a Cunard Line uszó várai . . .

Régi történet ez, de mindig új marad; szavaltá a szerelmes főka, aki úgy látszik lépést tartott a korral s nem csak a klasszikus költőket ismerte. Mit tehetek én róla, hogy a te szépséged és az én szerelmem egyaránt halhatatlan!

A nimfa megfenyegette ujjával a tengeri maudót:

— Ravasz képe vagy te, öregem. Éjszaka nekem udvarolsz, nappal pedig kalandok után jársz a huszárik század leányai körül. Mintha nem vettem volna észre, hogy majd elnyelted a szemekkel a szikla mögül azt a esinos halászléánykát, aki ide jár mosni. Persze, mert az én szemem zöld, mint a halaké; a földi gyermeké meg fekete, mint a bogár és tüzes, mint a karbunkulus . . .

S Neptun leánya közel volt hozzá, hogy féltékenységekben sírva fakadjon; a mi persze ugyancsak örömmel dobogtatta meg a szerelmes hüllő szívét.

— Nonono, kicsikém, kérlete a tündért, aki idegesen csapkodott a halfarkával. Látod, féltékenységed egészen oktan. Mert annak a leánynak völgenye van: Beppo, a környék legderekalb ifja. Egyéb se kellene nekem, minthogy az ő arájára kacsintgassak: halhatatlan vagyok, de ha Beppo észrevenné, azt hiszem belém fojtaná a szuszt, úgy, hogy Jupiter se keltene többé életre. Az ifju párnak idestova meg is lesz az esküvője, mert Beppo bizony csak két hétig udvarolt az ő Marittájának, míg én már háromezer éve bomlok utánad . . .

A sellő könyek közt mosolygott az ő hűséges tengeri trubadurjára:

— Igazat mondál, te vén gazfickó? — kérdezte tőle gyöngéden.

— Soha életemben no egyik több osztrigát, esküdözött a triton.

— No ha így van, akkor nászajándékot adok a kicsikének; mondta a jókedvű tündér, hiszen tudom, hogy olyan szegény, mint a templom egere!

— Az ám. Egy szoknyában viszi haza az ura, mint Dunbár Fánit, szólt az olvasó gigász.

— A tenger fenék tele van drágaságokkal, gondolkodott a sellő. Onnan választok neki valamit. De mit? Egy esomó korallt? Egy rakás drága gyöngyöt? Nem, nem, valami ritkább kincset. Meg van, meg van!

intézve a dolog, de nincsen olyan rendben a nemzetiségi vidékeken, a hol a románokat, tótokat, szerbeket ez egészen kiszolgáltatja az üldöztest panaszoló politikusoknak s akik a velük együtt élő magyarságon éreztetik a haragot, a melyre a parlamenti legények bősztették. S csodálni való, hogy a csendőrőrmester, aki erről olvas, aki a képviselők cselekvésmódját látja, nem gondol előre, a dolog következményeivel nem számol, a mikor egy papot röviden levasal és lecsukat.

És ez a tárgyalás — újra mondjuk — bizonyította Justh Gyula igazát: a nemzetiségekkel békét kell teremtenünk és a nemzetiségekkel megis lehet ezt teremteni. Legjobban tudhatja ezt a függetlenségi párt, amely például Aradon is a legerősebb hívei közé számíthatja azokat, akikből később a tulzó politika vezetői lettek. Akárminő sovíniszta valaki, azt elismerheti: a nemzetiségek se ember-evők s ők is ügyes-bajos, a kenyérkereset gondjaival küzdő emberek lévén, nem jár szünetlenül a hazaárulás a fejükben. S a Justh Gyula módjával nemcsak békére lehet őket szerezni, hanem a nemzeti törekvésekhez is szelidíteni. Az, akihez szeretettel közelednek, könnyebben hajlik a magyarság felé, mint akinek papját a csendőrök hián vasra veri.

De erről nem tehet a csendőr, mert ő nem foglalkozik a nemzetiségi politikával, s nem is az ő hivatása, hogy a nemzetiségekkel való harmóniára vigyázzon. Az országos politika klubjaiban és íróasztalainál kell ezt megérteni és erre utat keresni, nem pedig — mintha ilyet tennének — Justhot is az első okos lépés után visszariogatni. Itt, a nemzetiségekkel együtt élő vidéken, amikor előre pirulunk azon, hogy egy csendőrőrmester ügyetlenségét a románok előtt mennyire ki fogják aknázni, — itt, és most valljuk: nekünk nem elég az a

siker, amelyet az ifju képviselők a nemzetiségi szónokokhoz való neki-csördítéssel szereznek; nekünk okos és hasznos nemzetiségi politika kell, amely kevesebb lármával több békét teremt, — sőt az állameszmének is több szívességet tesz, mint azok valamennyien, akik „kezdik Justh Gyulát nem érteni.”

WEKERLE A KIRÁLYNÁL.

Válság küszöbén.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Arad, január 16.

A tegnapi minisztertanács határozatainak effektuálására Wekerle Sándor miniszterelnök tegnap este Bécsbe utazott s ma délelőtt tizenegy órakor kihallgatásra ment a királyhoz. A kihallgatás jelentőségére világot vet az az információ, melyet a tegnapi minisztertanácsról kaptunk.

Sötét jövő

— A kormány tagjai — jelenti forrásunk — tegnap kimondták, hogy feladataik teljesítésében *kenyértörésig viszik az ügyet*. Három óra hosszat tartott a politikai helyzetről folytatott beszélgetés, melyen már Márffy Albin államtitkár, a minisztertanács jegyzője sem vett részt. A helyzetet vizsgálva, konstatáltuk, hogy semmi kilátás a bankkérdésnek a függetlenségi párt szélsőbb csoportja kívánságának megfelelő megoldására nincs. De a kormány ebből most már nem is fog titkot csinálni. Kossuth Ferenc vállalta a feladatot, hogy informálni fogja a Holló-csoportot. Ha eredményesen bír dolgozni, ez a helyzet megoldását s a válságnak hosszabb időre való kitolását jelenti. Ha azonban merev ellentétre talál, akkor a kormány felveszi ezzel az oppozícióval a harcot. Egyelőre az adóreformot, a kongruajavaslatot s az ujonejavaslatokat kívánják tárgyalni. Az esetre, ha a bankellenzék — ami nem éppen bizonyos — már ezeknél a javaslatoknál bajt csinál, *junius elejéig* megkísérlik a békés megoldást, de tovább nem várnak és *felosztatják a képviselőházat*. Addig azonban az osztrák kormányval okvetlenül megállapod-

nak a bankkérdésben és ez a megegyezés kötelezni fogja azt a kormányt is, mely esetleg a koalíciós kabinetet követi. Akut válságról tehát hónapokig nem lehet szó.

Ezt az álláspontot fejtí ma ki Wekerle Bécsben s egyben megpróbálja, bir-e a kormány támogatására az udvarnál újabb eszközöket szerezni.

Wekerle Bécsben

Wekerle audienciájáról ezeket a telefonétesítéseket kaptuk:

Wekerle Sándor miniszterelnök ma reggel 6 óra 25 perckor titkára, *Bárczy István* dr. kíséretében Bécsbe érkezett. Egyenesen a bankgassei magyar miniszterium épületébe ment, ahol mindenekelőtt *Vértessy Gézá*nak, az őfelsége személye körüli minisztérium államtitkárának látogatását fogadta. Fél 10 óra felé a miniszterelnök a külügyminisztériumban *lovag Roessler Maurice* belső titkos tanácsost, a külügyminiszterium újonnan kinevezett osztályfőnökét kereste fel, akivel egy teljes órán át tárgyalt. Fél tizenegy órakor *Schönbrunn*ba hajtattott Wekerle dr. miniszterelnök, ahol őfelsége előtt külön kihallgatáson jelent meg. A miniszterelnök kihallgatása *Schönbrunn*ban délelőtt tizenegy órakor ment végbe őfelségénél. A *Budapesti Tudósító* illetékes oldalról arról értesül, hogy a miniszterelnök ezen alkalommal beható jelentést tett a parlamenti helyzetről, valamint a képviselőház munkaprogramjáról.

A válság előfokát.

Wekerle miniszterelnököt a király ma délelőtt 11 órakor kihallgatáson fogadta. Wekerle délután négy órakor visszautazik Budapestre. Döntésről a bankkérdésben ezidőszerint szó se lehet és az azzal összefüggésben felmerült válsághírek teljesen alaptalanok, mert előbb a szakbizottságoknak kell tárgyalni és a magyar kormány csak a tárgyalások folyamán juthat abba a helyzetbe, hogy álláspontját ebben a kérdésben meghatározza.

A kormány terveit.

Wekerle bécsi utjával kapcsolatosan még ezeket jelentik:

A kormány végleges állásfoglalása a bankkérdésben még nem alakult ki. A kormány nem is siet ezzel; a képviselőház most egy-

— Micsoda? kíváncsiskodott a triton.

— Jól tudod, hogy mikor még Velence hatalmas volt, minden évben pazar pompával szállott a tengerre a vízi város ura, a dozsé s a Bucentauro aranyos ormáról a hullámok közé ejtette a mesés értékű gyűrűjét. A tengerfenéken, Venecia táján, nem egy ilyen drágálatos ékszer hever. Ha csakugyan szeretsz, triton: akkor egy-kettő, elhozol egy ilyen gyűrűt, had huzzam nászajándékkul a kis halászeleány ujjára. S ravaszul hozzátette:

— Legalább, ha ilyen szép hozományt kap, annál inkább oltárhoz vezeti a halászfíu.

Több se kellett a tritonnak. Acél karokkal hasította a hullámokat s mesés gyorsasággal visszatért Dandolo dozsé káprázatos gyűrűjével. Akkor már hajnalodott; az ég és a tenger rózsaszínbe borult, mint a nász első csókjától a menyasszony hófehér válla. A szép Maritta megjelent a vizparton, hogy kikémlelje a látóhatárt: jön-e már kedvese az éjjeli halászatból? Amikor egyszerre kiemelkedett a vízből a halászeleány és mondá:

— Édes gyermekem! Fogadd el tőlem ezt a csekélységet nászajándékkul. Azután élj az uraddal minél nagyobb boldogságban s eszedbe se jusson, hogy másra kacsintgass!

S mielőtt a leány magához tért volna bámulatából, már ujján csillogott a dozsé gyűrűje.

A triton pedig türelmetlenül várta a víz alá bukó nimfát.

— No és én velem mi lesz? Hát az én jutalmam hol marad?

— Most nagyon álmos vagyok, — felelte a kacér teremtes. — Ha háromezer évig várhattál, várhatsz még egy kiesikét . . .

A triton fejcsóválva nézett a bűbajos alakra, amint az eltűnt a korállos grotte barlangjában.

— Ezért usztam én neki háromszáz kilométernyire! De hát nem hiába éneklük a Rigolettóban: az asszonyok csaltságát nem lehet kitanulni.

II.

A szép halászeleányka alig tudott magához térni meglepetéséből, eleinte azt hitte, álmodik, bűbajos hajnalálom játszik vele. De aztán megtapintotta a gyűrűt. Le lehetett az ujjáról huzni; a napfény felé tartotta: ezer meg ezer szikrát szórt a reggel fényében. Nem; a gyűrű valóság volt, káprázatos, kincsetérő valóság. A szegény Maritta szíve földobogott: egyetlen falubeli leánynak nincs ilyen ékszere; de mit, a falubeli leányoknak? Megirigyelhetnék bizony tőle ezt a gyűrűt még azok a csipkés dámák is, akik a közeli, fényes tengeri fürdőhelyen parádézhatnak. Beppo ebédre jött el hozzájuk s a lány titokteljes arccal sürgölődött körülötte, mint a kinek valami nagy, nagy mondanivalója van. Ebéd utánra tartogatta számára a meglepetést, — amikor egyedül maradtak: a legény mindjárt kérdőre is vonta:

— Mi lelt, Maritta? Te valamit rejtegetsz előlem . . .

Azzal egyszerre elkapta a lány kezét:

Mi van az ujjadon?

Maritta szeme fölragyogott:

— De mi ám! Ez a gyönyörűséges gyűrű. Talán bizony a királykisasszonynak sincs külön. Ma hajnalban huzta az ujjamra egy vízi tündér . . .

És ime, Beppo arca nem derült föl e fölfedezésre. Ellenkezőleg, összevonta a szemöldökét zordonul:

— Igen? A vízi tündér? Nekem mondd ezt, a tanárnak?

— De Beppo! Te kételkedel bennem?

— Igenis, kételkedem. Azaz nem is kételkedem: bizonyos vagyok a dologban. Hogy is ne! Ismerem én azokat a vizitündéreket, akik gyémántgyűrűket huznak a szegény halászeleányok kezére.

— Beppo! Én esküszöm . . .

— Ne esküdjél, kis kigyó, akit kebledem melengtettem. Azt hiszed, hogy vizilóvá fogsz engem tenni? Azt hiszed, hogy én becsületes hitestársammá teszek egy olyan leányszót, akinek drága ajándékokat adnak a vízi tündérek? Abból bizony nem szivarozol, tubicám!

S fogta a ragyogó ékszert, amelyet Maritta időközben lehuzott az ujjáról s dicsekedve csillogtatta meg a napfényben s elhajította messze, az ablakon át a tengerbe. Maga pedig becsapta maga után az ajtót, hogy akkorát szólt, mint a déli ágyulóvés a kikötőben.

ideig el lesz foglalva az adóreform tárgyalásával. Ezalatt a bizottságok a választóreformot és az anneksiós javaslatokat készítik elő. Hogy a választóreform mikor kerül a Ház plénuma elé, az lényegében attól függ, hogy a bankkérdésben hogyan állnak a dolgok. A választóreform elintézésén kívül a parlamentnek még a közös költségvetést is lehetőleg még tavaszszal kell elintézni és ezért valószínű, hogy a delegációkat már márciusban össze fogják hívni.

Wekerle mai kihallgatása után ezeket mondta az újságíróknak:

— A bankkérdésben tárgyalni fogunk. Most megfogom látogatni a külügyminisztert, hogy a külügyi helyzetről információt szerezzek magamnak.

Félmillió koronás beruházás.

A vízvezeték és csatorna kiterjesztése. Az Újtelep fejlesztése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 16.

Körülbelül félmillió koronás beruházással óhajtja a tanács legközelebbi hetekben az Újtelep fejlődését új ösvényekre terelni s az új vasuti állomás felépítését már a tavaszra, lehetővé tenni.

A szerdán megtartott törvényhatósági bizottság közgyűlésének határozatához képest a tanács már ma foglalkozott a Schohne-csatorna és vízvezeték nagyszabású továbbépítésével s a kérdést minden irányban oly gyors tempóval indítja a megoldás elé, hogy a februári közgyűlés csak a szankeióját adja a kivitelre.

Mint hogy egy a Schohne-csatorna, mint a vízvezeték kiterjesztése — ez utóbbi csak az esetben, ha a pör folyamata dacára kényszeríthető lesz a zárgondnok, vagy a társaság az újabb beruházásra — csak kölcsön útján lesz végrehajtható, már most felhívjuk az illetékes tényezők figyelmét a legutóbbi pénzügyi műveletnél szerzett tapasztalatokra. Előbb kell olcsó pénzt biztosítani és csak azután szabad megkezdeni az építkezést, nehogy a város, mint a hid építésénél, kényszerhelyzetbe kerüljön.

A tanács mai ülésén elvül azt tüzte ki, hogy az Újtelepnek csak azok a részei látandók el szennyvíz csatornával és vízvezetékkel, melyek már 1904. évben erre a célra kiváltak jelölve s az építkezés oly költségvetés keretében történik, mint amelyet négy évvel ezelőtt készített a mérnöki hivatal. Változást csak any-

nyit eszközöl, hogy az Orczy-utca rendezése is programba van véve a közgyűlés utasításának megfelelően.

A csatorna építés költségei a háztulajdonosok hozzájárulásából fedeztetik. A házbérlőjédelem négy és fél százalékát fizetik csatornaadó fejében. Ez a kulcs már 1904-ben lehetővé tette volna az Újtelep közegészségügyi viszonyait javítani, mert a csatornázás 174 ezer koronára rugó költségeit nemcsak fedezte volna a 211 ezer koronára becsült házbérlőjédelem négy és fél százalékos alapon kivetett adója, a 14500 korona, hanem még üzletnek is kitűnő lett volna. A város azonban kénytelen volt a kérdést a napirendről levenni, mert a vízvezetési társaság csupán öt százalékkal volt hajlandó a vízárakat mérsékelni s így abszolúte nem volt remélhető, hogy a háztulajdonosok a vízvezeték bevezetését magukra vállalták volna. A csatorna építésének pedig ez az első feltétele.

A helyzet ma azonban másként alakult. A vízműtársasággal kötött szerződés tizedik pontja ugyanis azt tartalmazza, hogy a vizesóhálózatot csak akkor kell a társaságnak bővítetnie, ha az új hálózat minden folyóméterére a város százötven liter viz naponkénti fogyasztását garantálja, vagy ha a háztulajdonosok kötelező nyilatkozatot tesznek a vezeték bekapcsolására.

Azért a tanács utasította a mérnöki hivatalt, hogy a tervek elkészítésével egyidejűleg számítsa azt is ki, hogy: tekintettel az új indóházra, vaggongyárra, üzletvezetőségi palotára, főrealiskolára és Westinghouse-gyárra, a várható fogyasztás akkora lesz-e, mint a mekkorát a vízműszerződés tizedik pontja megállapítja. A részletes tervek elkészítésével egyidejűleg azonban el kell dönteni azt a jogi kérdést is, vajjon kötelezhető-e a zárgondnok, illetve a részvénytársaság a csóhálózat bővítésére.

A zárgondnoknak tudniillik erre pénze nem lehet. A részvénytársaság, amelynek ügyeit zárgondnok vezeti, nem vehet fel hitelt. Azért a tanács utasította a tisztii főügyészt, hogy a kérdést világítsa meg jogi szempontokból s véleményét terjessze a jogügyi bizottság elé. Valószínű, hogy ebben a kérdésben az aradi királyi törvényszék, mint a zárgondnok felettes hatósága fog dönteni.

SPORT.

+ Az Aradi Atlétikai Klub vasárnap azaz 17-én délelőtt fél 12 órakor klubhelyiségében (Ferdinánd-u. 5.) alapszabálmódosító rendkívüli közgyűlést tart.

S másnap hajnalban már ott ragyogott Maritta ujjain az új briliántos ékszer.

IV.

Beppo pedig, a dühös Beppo, dulva-fulva bolvongott a csobogó tengerparton. Nem volt most kedve a halászatra: sajkája árván hanykódott a rév hullámain; de sokkal jobban hanyta a hab a féltékeny legény kebelét. Sűrű, sötét, néma éjszaka volt, s a halásznak egyszerre úgy rémlett, mintha a hullám csókolta szirttek körül neszt hallana, s a sötétből egy titokteljes alak integetne felé:

— Pszt!

Odament a parthoz. Hát a vén tengeri manó integetett feléje:

— Csak azt akarom neked mondani, fiam, hogy nagy számár vagy. Eldobtad magadtól a legdrágább kincsét, ami csak földi halandó lehet: egy ártatlan, szerelmes női szívet. Mert persze te kételkedtél a te Marittád ártatlanságában! Bizonyosan sokat nézed a modern francia bohózatokat, melyek tele vannak ledér nőszemélyekkel, s el sem tudod képzelni, hogy tisztaság is lehessen a világon. Tudd meg hát, boldogtalan, hogy azt a gyűrűt csakugyan a vizitünder húzta méltatlanul megbántott menyasszonyod ujjára...

Beppo lábai a földbe gyökereztek a szavakra. De csak azért, hogy a következő pillanatban annál szaporább ügetésnek induljon. Igen, igen! Neki jóvá kell tennie a bűnét, ha már ilyen vak, ilyen oktondi volt! Nem nyu-

Örzik a szegedi hidat.

Robbantástól féltik.

— Távirati tudósítás. —

Arad, január 16.

Pénteken délben a szegedi Tisza-pályaudvar felől azt a hírt vitték Szegedre, hogy a szegedi vasuti hidat 46-os bakák tartják megszállva s azon gyalogjárókat, akiknek eddig meg volt engedve a közlekedés, most át nem bocsátanak. Ez a hír érthető föltűnést keltett. Eppen most cáfolták meg, hogy az épülő új bajai hid védelméről az összes lapokban közölt hírek alaptalanok s hogy Baján csak gyakorlat céljából vezényelték ki katonaságot a még be sem fejezett hidépítmenyhez.

A lapok közleményei arról szóltak, hogy a háboru mániákusai, eszüket vesztett szerb hazafiak akarják fölrobbantani a magyarországi délvidéki hidakat. Ezeket a közleményeket követte nyomon a cáfolat, amely azonban éppen nem megnyugtató, mert ime, nemcsak a bajai, de a szegedi hidat is katonaság őrzi. Katonaság silbakol mindkét lábánál s fegyveres őrszemek állanak a hidtesten. Békés időben is föltűnést keltene az eset, annál inkább ilyen mozgalmas időben, mint a mostani, amikor már hónapok óta háboruval fenyegetnek a szerbek. A katonáknak a hidnál való pusztázása magában véve nem lehet csak egyszerű gyakorlat.

Többen személyesen is meggyőződtek annak a hírek a valóságáról, hogy a vasuti hidat csakugyan katonaság tartja megszállva. A hid szegedi oldalán délben egy szakasz 46-os katona foglalt állást, a Tisza-pályaudvaron szintén volt egy szakasz. Egy óra után a hidat teljesen elzárták a gyalog közlekedés elől. Azokat a vasuti tisztviselőket sem engedik át, akiknek eddig szabad közlekedésük volt rajta. A hidon csak azok a vasutasok mehettek át, akik szolgálatban voltak. A vasuti hid ujszegedi oldalán két szakasz katonaság állott.

Bogyós Ottó főellenőr, a Szeged-állomás főnöke személyesen adta ki a parancsot a hid őröknek, hogy senkit a hidra ne bocsásson. A legérdekesebb a dologban az, hogy amikor már esőndesülni kezdenek a háborus hírek, egymásután merülnek föl a bajai és szegedi esetek,

godott, míg nyomára nem akadt Marittájának s vezekelve nem borult elé:

— Marittám, hófehér sirályom! Megtudsz-e bocsátani nekem!

A kisleány megakart mutatni, hogy neki van szíve: vele lehet beszélni s bocsánata jeléül odanyújtotta a legénynek kezeckéjét, melyen ismét káprázatos gyémánt ragyogott...

— Te édes te, dadogta elrökönyvedve Beppo. Ugyebár, ezt megint a vízi tündér húzta az ujjacszkádra.

— Igen a vizitünder... rebegé szendén elpirulva a leányka.

S Beppo elkapta s csókjaival halmozta el a lilomos kezeckét. Mit mondjak tovább? A lakzit csakhamar megtartották, s maig is a legnagyobb boldogságban élnek, ha meg nem halnak. Sőt a bajos menyecske nem is maradt meg annál az egy gyűrűnél: egymásután került a karjára az arany karperec, nyakára az igaz gyöngy, füleibe a briliántos csüngő — mind a vízi tündérek ajándéka.

— Ilyenek ezek a férjek, jegyezte meg a vén tengeri manó, aki figyelemmel kísérte az ifju pár élete folyását. Amig a szerelmese ártatlan volt, addig esunyán gyanuba keverte: most pedig vakon hisz a vízi tündérekben, amikor a kicsike már éppen nem szorul reánk.

Azzal lebukott a hullámok közé az öreg moráffülozofus, hogy özöbön vegye az ő nimfáját, akinek immár háromszereve hiába esapja a szelet...

III.

Maritta megsemmisülve nézett utána. Eleinte keservesen siratta elvesztett boldogságát, de azután a harag, a dac kerekedett felül sziveckéjében. Ez valóban nem volt szép Beppótól, őt is a faképnél hagyta, s még a gyönyörűsége gyűrűjét is a tengerbe dobta. Nem fogják már irigyelni a falubeli leányok, sőt mi több: egyáltalában nem is maradhat szülőfalujában, özvegy édes apja házában. Hiszen halálra esufolnak, hogy faképnél hagyta a vőlegénye!

Nem is maradt ott. Nyomban fölkerekedett, s elment a közeli elegáns fürdőhelyre. Beszegődött szobaleánynak a legfényesebb vendégfogadó palotába, ahol pár nap mulva megismerkedett egy nagyszakállu angol lorddal, akinek oly bizalomgerjesztő, jóságos arca volt, hogy az árva özintén elpanszolta neki szerencsétlenségét, amit a nagy ur meleg részvétellel hallgatott:

— Igazad van, kicsikém, vonta magához atyai gyöngédséggel a kesergő gyermeket. Ez nagyon esunya volt a te Beppótól. Hidd el nekem, hogy ilyesmire csak egy durva halászfickó képes.

S még a gyűrűt is a tengerbe dobta. Pedig az ilyen finom, fehér ujjacszkáknak aminők a tied, nem szabad gyűrű nélkül lenniük. Fordulj be csak az én szobámba, gyermekek; ott választhatsz magadnak olyant, aminő neked tetszik...

amelyek látszat szerint legalább azt igazolják, hogy a vasuti hidak ellen tervezett merényletektől, minden cáfolat ellenére is tart a vasutak igazgatósága és a katonaság.

A szegedi vasuti hid katonai megszállására vonatkozóan a Tisza-pályaudvar főnöksége a következő fölvilágosítást adta:

Szentgyörgyi 46. ezredbeli ezredes esütőtörökön fölkereste a Szeged állomásfőnökét s kijelentette neki, hogy péntektől fogva felsőbb parancsra megszállja a hidat és azt állandó katonai őrizet alatt tartja. Pénteken délben négy szakaszból álló katonai őrség vonult ki a hidhoz. Az őrség fele a Tiszapályaudvaron tanyázik, mint tartalék, másik fele állandóan a hidat őrzi. Egy-egy szakasz tizenkét emberből áll egy-egy tisztnek a vezénylete alatt.

Valószínűnek tartják, hogy robbantástól féltik a szegedi vasuti hidat, amelynek környékén Szegedről Aradra jövő utasok is sok katonát láttak.

Aradi tisztviselők szervezkedése.

Tisztviselő-kör alakítása.

— Az Aradi Közlöny tudóstírójától. —

Arad, január 16.

Ma, szombat este tartották az aradi tisztviselők előkészítő értekezletüket, amelyen az összes hivatalokból voltak képviselve. Jelen voltak:

Rka J zsef, Greén Nándor, Joó Béla, Abrai Lajos, Kilényi János, Gerecz Károly, Miskovits István, Visy Ferenc, Stegana Andor, Sztójka J zsef, Haán Albert, Kiss Ferenc, Magyar László dr., Baidonecker Henrik, ifj. Vass Gusztáv, Almásy Pál, Szilágyi György, Szab Karácson, Decsov Miklós, Kiss Lajos, Bottka István, Leviczky Tibor, Laszka Ferenc.

Róka József korelnök örömet fejez ki, hogy szép számban megjelentek az érdeklődők, s előterjeszti az összejevetel célját. Röviden válaszolja a már megkezdett munkának célját, hasznát.

Első sorban nevet akar adni a létesítendő dolognak s ezt meg is állapították az aradvárosi köz- és magántisztviselők, alkalmazottak és nyugdíjasok fogyasztási szövetsége címen. Ezután a tisztikar választotta meg.

Elnök: Róka József.

Ügyvezető-alelnök: Greén Nándor.

Titkár: Joó Béla.

Jegyző: Kiss Ferenc.

Azután Joó Béla felolvasta a Hódmezővársárhelyen már létező ily nevű intézménynek szabályzatát, melynek minden egyes pontját részletezve fejtegették s némi módosítással a holnapi közgyűlés elé terjesztik. Ennek letárgyalása után elnök a helyiség dolgában tesz indítványt, a melyhez Abrai Lajos, Joó Béla és Szilágyi György szóltak, mindegyik más és más helyiséget nevezve meg, amihez elnök azt az óhaját fűzi, hogy régi kívánság Aradon egy tisztviselő otthont létesíteni, ahol az ember szabad idejében eszmét cserél, „na meg egy kis alsó is megenged.” Az előlött való döntés holnap lesz a közgyűlésen.

Joó Béla indítványozni fogja a holnapi közgyűlésen, hogy minden tag egyszer s mindenkorra 20 fillér díjat fizessen.

Ezután Sztójka József köszönetet mond az elnöknek szives fáradozásaiért.

TANÜGY.

(*) Tanuló munkások. Az ujesztendővel erősen megszáporodott a munkásgimnázium tanulóinak a száma. 110 munkás iratkozott be a Kölcsey-egyesületnek ebbe a hasznos új intézményébe. A felszáznál több munkás, aki újév

óta szerdán és pénteken az esti órákban tanulni jár, a magyar államvasutak raktármunkásai közül való. Wolter Ede raktárfőnök érdeklődött a karácsonyi ünnepek alatt a munkásgimnázium szervezete iránt. A Kölcsey-egyesülettől kapott felvilágosítás után oly melegen ajánlotta a munkásoknak a felnőttek iskoláját, hogy azok nemesak beiratkoztak, hanem példás pontossággal járnak is az előadásokra, melyeket most már mindig közel száz munkás hallgat.

Biró előtt.

— Vidám jelenetek a tárgyaló teremben. —

(A bepörölt evezős.) Az aradi tornaegyesület most egyre-másra pörli ama tagjait, akik elfelejtették a tagdíjakat lefizetni. Különösen azok ellen folynak a pörök, akik a regatta csoportnak is tagjai voltak.

Egy aradi ifju hivatalnok, akiről első pillanatra is megállapítható, hogy nincs rokonságban Herkulussal, szintén nem fizette ki a tagdíjat, amiért őt is bepörölték. Éles Simon bíró tárgyalta az ügyet a napokban.

— Elismeri-e, hogy tartozik 12 korona tagdíjjal? — kérdezte a bíró.

— Sőt ellenkezőleg, még a regatta-társaság tartozik nekem 3 koronával.

— Hogyan?

— Hát kérem, én beiratkoztam a regattistákhoz, mert az evezéssel edzeni akartam magamat. Amikor először megjelentem a csónakházban, hogy csónakra üljek és kiranduljak a Maroson, azt kérdezte tőlem a csónak vezető: „Tud ön uszni?” Mondok: „nem”. Feleli ő: „Akkor nem jöhet velünk csónakázni, mert a csónak néha felfordul, ön belepottyán a vízbe és belefutad. Tessék először megtanulni uszni.”

— Én természetesen azonnal az uszómesterhez siettem, aki a lehető leggyorsabb tempóban fizettetett ki velem 15 korona uszótanudíjat.

Néhány napig jártam a mesterhez, de beláttam, hogy gyöngye vagyok a dologhoz s én sohase fogok megtanulni uszni. Hát lemondtam a dologról. Így odavesztett 15 koronám, amit a regatta egyesülettől visszaköveteltem. Én tartozom nekik 12 koronával, ők pedig tizenötöt, tehát nekem még három korona jár.

— Éles bíró meg nem hozott ítéletet ebben a komplikált ügyben.

(A becsületes asszony.) Ez a história is olyan természetű, mint az előbbi. Egy aradi iparos felesége tartozott tíz koronával a szomszéd fűszeresnek. Az kérte egyszer, kérte kétszer, harmadszor pedig már gorombán kérte a tíz koronát s amellet még be is pörölte az asszonyt.

A bíró megkérdezi a nőtől:

— Tartozik maga ennek a kereskedőnek?

— Nem.

— Hát nem vásárolt tőle hitelbe?

— Vásároltam, de még se tartozom.

— Hogy lehet az?

— Kérem, tekintetes bíró ur, előre bocsátom, hogy én tisztességes asszony vagyok.

— Jó, jó, most nem erről van szó.

— De erről. Mert ő átjött egyszer hozzám és amiért nem adtam meg a tíz koronát, hát nagyon csúnyán összeszidott. Olyant mondott, amiért a becsületsértési bíró ur legalább tíz koronára büntetné. De én nem jelentettem fel, így hát megspóroltam neki tíz koronát. Ezért most le van kvittelve az én tíz korona adósságom is.

A Kossuth-szobor helye.

Vitaest a mérnök-egyesületben.

— Az Aradi Közlöny tudóstírójától. —

Arad, január 16.

Ma tartotta meg az Aradi Mérnökök és Építészek Egyesülete vitaestélyét a Kossuth-szobor helyének kérdésében. Az igen érdekes vita után, mely több új szempontot vetett felszínre és amelyben a Kossuth Lajos szoborbizottság tagjai is résztvettek, abban állapodtak meg, hogy azt az eszmét, amely az aradi Kossuth-szobrot a Béla-tér déli oldalára, az építendő máv. üzletvezetőség elé tervezi, a Kossuth Lajos asztaltársaság és a szoborkészítő művészek elé viszik.

A vitaestról, melyen a mérnöki és építészkar számos tagja és több vendég vett részt, itt következik tudósításunk:

Dömötör felolvasása.

Löcs Rezső nyitotta meg néhány szóval az értekezletet, mire Dömötör Bertalan mérnök ismertette tartalmas felolvasásában a kérdés minden oldalát.

A mai vitaestélynek az a célja, — ugymond Dömötör — hogy ezzel leszűrődjön egy helyes vélemény a Kossuth-szobor méltó elhelyezésére vonatkozólag. Attért a Kossuth-szobor teremtőinek türelmetlenségére, akik már állva óhajtják látni a szobrot, s minden újabb elhelyezési kísérlettől félnek, mert azt az ügy elhalasztásának vélik. Ő azonban nem akarja a szobor felállításának határidejét eltolni, sőt ha a tervéhez hozzájárulnak, akár a tavasszal meg lehet az építést kezdeni.

Az eddig felmerült tervek közül esztétikailag legjobbnak tartja a Szt. Háromság-szobor helyét, ez azonban ha feltesszük is, hogy az egyház engedélyezi, költséges volna. A másik megoldás, mely önmagától lekerült a napirendről, a városház előtti elhelyezés. Ez a kettebe szorítás azonban csak ártana a szobornak is, környezetének is, mert a városháza és a szobor egymás hatásait ütné agyon.

A Boros Béni-téren akár az Acsev. előtt állna, akár a Karolina-utca torkolatában, nagy forgalmi akadály lenne és tönkre tenné a főút szépségét, de ártana első sorban a szobornak, mely kellő háttér híján nem érvényesülhet.

Egyedüli helyes és méltó megoldás a Béla-tér. A Béla-tér déli oldalára, a megnyitandó Vasuti-ut és Nagyváradi-ut közé kell tenni az üzletvezetőség új palotáját s az elé a Kossuth-szobrot. Ennél szebb befejezést az impozáns Boros Béni-térnek képzelni nem lehet s a szobor is, háttérét képezvén az üzletvezetőségi palota, remekül fog érvényesülni.

Tervekkel mutatja be az üzletvezetőség. Kossuth-szobor, reáliskola elhelyezését s vele kapcsolatosan a pályaudvar környékének végleges rendezését. Ennek a rendezésnek szerinte előbb-utóbb meg kell történni s miért ne csinálja meg most a város, mikor gazdaságilag a legelőnyösebb. Az általa javasolt tervezet szerint a máv. palotáján kívül elhelyezést nyerne az új reáliskola 2 kat. hold telken és még maradna egy akkora piac, mint a Szabadság-tér. Az értékesíthető, beépíthető háztömb 4 kat. hold; tekintetbe nem vévén a nagyváradi ut keleti oldalán az élővízcsatorna beburkolásával és a rendezéssel nyert új területeket. A szobor így azonnal elhelyezhető, csupán a környezet kifejlődése vesz pár évet igénybe. Ami pedig az anyagiakat illeti, ez a rendezés belekerülne a városnak körülbelül 250 ezer koronájába, míg a telkek értékesítése hozna circa 500.000 koronát.

Schwartz Zsigmond beszéde.

A nagy éljenzéssel fogadott felolvasás után Schwartz Zsigmond, a Kossuth Lajos-asztaltársaság titkára szólalt fel. Köszöni, ugymond, azt az érdeklődést, amely az egyesület részéről e kérdés iránt megnyilvánult, de sajnálja, hogy ez az érdeklődés nem előbb, a tervezés idején nyilvánult meg. A társaságnak a művészekkel

kötött szerződése szigorúan időhöz köti a szobor felállítását; a művészek a már megállapított helyhez irányították a szobor kivitelét és az a hely a legjobb, amit eddig találtak. Az a városrendezés, amelyet az előadó említett, bizonytalan, kéri tehát az egyesületet, ne hátráltassa a Kossuth-szobor felállításának ügyét.

A vita.

Steiner József a saját és a Kossuth-szoborbizottság véleményét tolmácsolja. Az eddig megállapított helyet minden tekintetben jónak találja. Azt az aggodalmat, mely a város főújának kettéosztásától annak szépségét félti, nem osztja, mert a modern városrendezés Európában a szépen tagolt, méreteiben intímabb utcáknak, nem a hosszú egyenes utaknak ad előnyt. Külföldi példákat hoz fel ennek bizonyítására, végül pedig hangsúlyozza, hogy a művészek is erre a helyre szánták a szobrot és nem számoltak a bizonytalan rendezési Béla-tér helyével.

Reisinger Sándor a Béla-tér rendezését elkerülhetetlennek tartja, akár jön oda Kossuth-szobor, akár nem. Mivel pedig a Béla-térre való helyezés esztétikai szempontból még jobb a megállapított helynél, Dömötör nézetét helyeshi.

Stankovits Miklós szólalt ezután fel. A város fejlődése — ugymond — mindenkép a Béla-tér felé halad. Az üzletvezetőségi palota 1911-ben valószínűleg, mondhatni talán biztosan, felépül, ha csak fontos financiai akadály nem jön közbe. A pályaudvar építése tavasszal megkezdődik, a Béla-teret tehát okvetlenül rendezni fogják. A szobor számára ő is a Dömötör ajánlotta helyet tartja legjobbnak.

Hj. Nachtnébel Ödön, majd Hegedüs László, Rézel József és Tabakovits Emil szintén ebben az értelemben szólalnak fel. Végül is Steiner József és Schwartz Zsigmond felszólalása után egyhangulag kimondta az értekezlet, hogy a tervet a Kossuth-asztaltársaság elé viszi és annak tárgyalására a szobor alkotóit is meghívja.

Betörés egy bankba.

Kifosztott kirakat.

— Távirati tudósítás. —

Arad, január 16

Ma este táviratban arról értesítették Temesvárról az aradi rendőrséget, hogy ott a *Délmagyarországi Gazdasági Bank* jözsefvárosi fiókjában, amely a Kossuth Lajos-utcában van, betörők jártak és sok pénzt vitték el. A tolvajok ma déli egy órakor követték el a lopást. A helyiség udvar felőli ajtaját alkuleszal felnyitották és az irodán át az üzlethelyiségbe jutottak. Ennek kirakatát alkuleszal felnyitották és a következő pénzeket vitték el:

- 1 darab 20 dolláros arany.
- 1 darab 20 dolláros bankjegy.
- 2 darab 5 dolláros bankjegy.
- 1 darab fél dolláros ezüst.
- 1 darab 1 dolláros bankjegy.
- 2 darab 20 márkás arany.
- 1 darab 20 márkás bankjegy.
- 1 darab 3 rubeles bankjegy.
- 1 darab 100 frankos bankjegy.
- 2 darab 20 lei bankjegy.
- 2 darab 5 ezüst lei.
- 47 darab 10 koronás arany.
- 10 darab 20 koronás arany.

Ezeket kívül még értékpapirokat is vettek magukhoz, azután amerre jöttek, eltávoztak. Az ellopott dolgok értéke több ezer korona, de biztosítás révén megtérül. A vaskasszát nem bántották a betörők, akiknek ideje se volt ahhoz, hogy a szekrényt megbolygassák. A kasszában több százezer korona volt a lopás idejében.

A betörést délután 2. órakor vették észre a bankban. A rendőrség azonnal megindította a nyomozást, amelynek során kiderült, hogy a tettes egy kék ruhás, angol bajuszu ifju ember, aki már délelőtt ott bolyongott az üzlethelyiség előtt s megvárta, amíg a tisztviselők ebédelni mentek, hogy akkor követhesse el a betörést.

BÜNPÖR

a kovaszinczi bíróválasztás miatt.

— Az Aradi Hírlöny tudósítójától. —

Arad, január 16

Az aradi büntető törvényszék ma tárgyalta Kure János kovaszinczi görög-keleti román papnak és öt társának bünpörét. Tudvalevően Kurek ellen hatóság elleni erőszak és lázítás büntette miatt emelt vádat az aradi ügyészség. A vádirat szerint Kure föllázította a román tömeget 1908. év január 20-án Kovaszincen, hogy a községi tisztújítást megakadályozandó, törjenek be a község házára. A lázongás azért történt, mert Faragó István világosi főszolgabíró nem kandidálta a bírói állásra Kure Jánosék jelöltjét. Amint ezt a község háza előtt tartózkodó Kure meghallotta, állítólag így buzdította a románokat:

— Törjétek be a község háza kapuját, verjétek ki a jegyzőt, meg a főszolgabírót és vegyétek el a fegyvert a csendőröktől, mert veletek nagy igazságtalanság történt.

A csendőrök erre letartóztatták Kuret s megvasalva, a világosi főszolgabíróságra vitték, ahol fél napig fogva tartották. Emiatt annak idején a képviselőházban interpelláltak is.

(A vádlottak.)

Az ügyészség ez ügyből kifolyólag a következők ellen emelt vádat hatóság elleni erőszak és lázítás címén:

I. Kure János, 50 éves gör. kel., nős, 5 gyermek atyja, kovaszinczi gör. kel. román lelkész.

II. Kure Adrián, 31 éves, gör. kel., földmives.

III. Vorezán Mihály, 46 éves, gör. kel., nős, földmives.

IV. Czigány Virgöl, 41 éves, gör. kel., nős, földmives.

V. Nadasán Nika, 47 éves, gör. kel., nős, mezőgazdasági napszámos és

VI. Kis Marián, 42 éves, gör. kel., nős, földmives, kovaszinczi lakosok.

(A tárgyalás.)

A törvényszék mai tárgyalásán Köller János elnökölt; a vádhatóságot Pogonyi Nándor ügyész képviselte; a vádlottakat Pop C. István ügyvéd, orsz. képviselő védte. A tárgyalásra több mint 30 tanút idéztek meg. A teremben sok hallgató volt jelen, mert megyeszerte érdeklődnek ez ügy iránt.

(A sértetes kandidálás.)

Először Kure Jánost hallgatta ki a bíróság. A lelkész természetesen kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek.

— Mondja, hogyan történt a dolog, — szölt az elnök.

— Kérem, én nem követtem el azt a büncselekményt, amivel vádolnak. A községi tisztújítást megelőzőleg kandidálás történt. Faragó főbíró a saját sógorát, Berzován Kálmánt jelölte, de a mi jelöltünket, Szensorsán Jócát nem kandidálta. Én a gyűlésen ezért felelősségre vontam a főbíró, de ő azt mondta, hogy chlez nekem semmi közöm. Amikor a terem-ből kijöttem, a folyosón a csendőrőrmester rimordított: „Menj innen te kutya oláh pap, mert miadjár kidoblak!” Én kimentem a község háza elé és ott higgadtan tudomására adtam hűveimnek, hogy a jelöltünket, Szensorsánt nem kandidálták.

— Maga nemcsak ezt mondta, hanem mást is, amivel aztán felizgatta a tömeget.

— Én nem izgattam senkit. Azt mondtam, aki szavazni akar, menjen a gyűlésbe, aki

nem akar, menjen a templomba, mert ünnepünk volt éppen.

(A megkínzott pap.)

— Azután mi történt?

— Kijött az utcára a főbíró és felolvasta pályázók nevét a tömeg előtt. Minthogy az hűveim nem jól tudnak magyarul, úgy értetté mintha Szensorsánt is kandidálták volna. A választók felkértek engem, hogy menjek be a község házára s még egyszer kérdezzem meg, eszembe ugyan nem kandidáltak-e a mi jelöltünket. Akartam menni, de Ambrus csendőrőrmestert szuronyt szegzett a mellemnek és azt mondta: „A főszolgabíró ur parancsára letartóztatom. Le is fogtak engem a csendőrök és elhurcoltak.”

— Nem kiáltozta maga, hogy törjenek a hivatalokba és verjék ki a főbíró?

— Nem. Erre nem is lett volna okom.

— Hát akkor miért tartóztatták le?

— A főbíró parancsára. *Kegyetlenül megkötözték és mint egy állatot fejjel a kocsik dobta. Pedig beteg voltam. Az uton a csendőrök folyton boksztak, ütöttek, vertek úgy, hogy elvesztettem eszmeletemet.* Világosi fogházban megvizsgált Longyel Dezső orvosú vendék és megmutattam neki a sebeimet.

— Hiszen csak a kezén volt megsebezve bilinesektől.

— A világosi fogházban nem adtak csak egy kemény padot, a csendőrök pedig mellettem az ágyban kényelmesen heverték.

— Azt hallotta-e, hogy a többi vádlottal lázították a tömeget?

— Nem hallottam.

(A többi vádlott.)

Kure Adrián a következő vádlott; ő is tagadja a vádat.

— Nem tagadom, — mondta — én is ott voltam a választásnál. Amikor meghallottuk, hogy a mi jelöltünket, Szensorsán Jócát nem jelölték, zúgolódott a tömeg. Később be akartam menni a pappal a község háza udvarára, hogy megtudjuk, hogy is áll a választás ügye. Egy szerre azt láttam, hogy Kure papot a csendőrök letartóztatták. Nem hallottam az egész idő alatt izgató kiáltásokat.

Vorezán Mihály, a harmadik vádlott szintén tagadja a vádat. A tényállást ő is úgy adta elő, mint Kure János lelkész.

— A község háza kapuját betörték-e a románok? — kérdezte az elnök.

— Egy szó se igaz ebből. Sokkal több eszünk van nekünk, minthogy a hatósággal kezdjünk.

Czigány Virgöl azt mondja, hogy nem lázított sem ő, sem a társai. Haragosak voltak, de nem izgatta senki a tömeget.

Nadasán Nika és Kis Marián ugyanúgy mondták el a tényállást, mint Kure János. Ő is tagadják a vádat.

— Annyi igaz, — mondta Nadasán — hogy sokan felkapaszkodtak a község háza kapujára, mert be akartak nézni az udvarra, látni akarták, hogy a papjukat csakugyan letartóztatták-e a csendőrök?

(A főszolgabíró és a csendőrőrmester.)

Faragó István főszolgabíró az első tanu. Ő ezeket mondta:

Amikor megkezdődött a választás, az utcán éktelen lármát hallottam. Hogy mi volt az oka a lármanak és mit kiáltoztak, nem tudom, mert én a község házában voltam. Azután Ambrus csendőrőrmester azt jelentette, hogy be akartak törni a község házára. Erre én azt mondtam neki, hogy cselekedjék tetszése szerint. *Ekkor ő letartóztatta Kure Jánost, anélkül, hogy én erre parancsot adtam volna neki.*

Védő: Amikor az őrmester jelentette önnek, hogy Kure letartóztatta, mondta-e azt is, hogy Kure mit tett?

Tanu: Az őrmester azt mondta, hogy a tömeg be akar törni, mert Kure föllázította a románokat. Azt mondta, ő nem áll jól semmiért, ha Kure szabadon engedik. Erre én jóváhagytam a letartóztatást.

— A esendőrőrmester jelentette-e a főbíró urnak, hogy Kure egy deputációval akar bemenni önhöz?

— Jelentette s erre én azt mondtam, hogy fogadom őket. De nem jött be senki. Ekkor történt Kure letartóztatása.

Ambrus Béla világoi esendőrőrmester, aki Kuret letartóztatta ezt mondta:

— A bíróválasztáson jelen voltam és mindent láttam.

— Miért tartóztatta ön le Kure Jánost?

— A választás előtt a község háza folyosóján két közesendőr felszólította Kure Jánost, hogy a törvény nevében távozzék. Én is odamentem és nyugodtan, illedelmesen felszólítottam a tisztelendő urat, hogy távozzék. Közben a tömeg betörte a község háza kapuját. Ő azt mondta, hogy deputációt vezet és erővel be akart menni a főbíró urhoz. A hangulat nagyon fenyegető volt, mire én a folyton lázító papot letartóztattam. Délután 2 órakor át akartuk kísérni Világosra, de ő kijelentette, hogy nem jön. *En ekkor kénytelen voltam megvacsaltatni és kocsira tételni.* A kocsin a tisztelendő ur eljött és amikor Világoson levettük a kocsiról, még akkor is önkívületben volt. Másnap szabadon engedték.

— A kocsin ütötték maguk őt?

— Nem bántottuk. Nemis úgy bántam vele, mint fogolylyal, hanem úgy mint pappal szokás.

— Hallotta-e, hogy Kure lázította a tömeget?

— Annyit hallottam, hogy ezt mondta: „Vagy a mi jelöltünket válasszák meg, vagy senkit.”

— De lázítást hallott-e?

— Azt nem.

— Melyik kaput törték be?

— A nagykaput nyomta be a 6—700 főnyi tömeg és a község háza udvarára is benyomultak.

— A Kure letartóztatása után mi történt?

— A tömeg ekkor esendőséni kezdett. Én azt jelentettem a főbíró urnak, hogy testi épségünk van veszélyeztetve, azért letartóztattam a papot. A főbíró ur azt mondta: Jó.

Kure pap erre a vallomásra azt mondja, hogy őt ok nélkül tartóztatták le. Az őrmester ezt mondta, amikor őt letartóztatta:

— A főszolgabíró parancsára és a törvény nevébe letartóztatom.

(A többi esendőrök.)

Ezután azokat a esendőröket hallgatták ki, akik szintén jelen voltak a pap letartóztatásánál. Azt vallották, hogy ők is hallották, amikor Kure János arra kérte a esendőrőrmestert: jelentse be a főszolgabírónak, hogy deputációt akar hozzá vezetni. Az őrmester be is akart menni a főszolgabíróhoz, de időközben a tömeg az utcán fenyegetőzött és ezért a lelkeszt hirtelen letartóztatták.

— Hallottak-e izgató szavakat Kurétól, vagy a vádlottak valamelyikétől? — kérdezte az elnök.

— Nem. Csak a tömegeből kiáltoztak felénk többen, de szavakat nem lehetett jól hallani.

— Bántalmazta-e valamelyik vádlott magukat?

Nem.

Azután a többi tanukat hallgatta ki a törvényszék.

(A tanúk.)

Délután a többi tanukat hallgatta ki a bíróság. A sok román paraszt úgy vallott, mint ha ki lett volna tanítva. A vádat egyik se igazolta. Voltak azonban olyan tanúk is, akiknek a vallomása egyszerűen megmosolyogtatta a bíróságot. *Bálint Mihály*, aki ellen gyilkosság miatt már folyamatban volt egyszer az eljárás, azt mondta, hogy a vádlottak nemcsak lázítottak, hanem kezét is emelték a esendőrökre. Viszont a esendőrök erről semmit se tudnak.

Voltak még többen is, akik hasonló hihetetlen dolgokat regéltek a bíróság előtt. Sok tanu visszavonta a vizsgálóbíró előtt a vádlottakra tett terhelő vallomását.

— Miért nem vallanak itt úgy, mint a vizsgálóbíró előtt? — kérdezte az elnök.

— Azt hittük kérem, hogy a vallomásunkra itt se kell meghiteltetni, — mondták.

(A tárgyalást elnapolták.)

Pop C. István védő ezek után indítvá nyozta, hogy a tanukat ne eskettesse meg a bíróság, mert azok valótlanságokat mondtak. A törvényszék csak néhány tanutól vette ki az esküt. A védő azt is mondta, hogy a terhelő tanuk közül sokan büntetett előéletűek, tehát lehetetlen őket megesketni. A bíróság olyan fontosnak találta ez ügy tisztázását, hogy e hónap 25-ig elhalasztotta az ítélethezatalat. Akkorra megtudakolja a törvényszék, hogy a kifogásolt tanuk csakugyan büntetett emberek-e?

Az olaszországi földrengés.

Három testvér kimentése.

— Távirati tudósítás.

Arad, január 16

Messzinából még mindig újabb szerencsés mentésnek érkezik híre. Most három testvér került ki a romok alól, hol tizenhét napig voltak eltemetve.

Ma Délolaszországban újabb földrengések voltak. Két kisebb és egy erős földrengés volt észlelhető, de kár nem esett semmiben.

Távirataink itt következnek:

Az első tanácsülés.

Messzinából jelentik: A kerületi tanács ma a katasztrófa óta első ízben ült össze egy hajó fedélzetén. Résztvett 31 tanácsos. Trinchieri prefektus iránt élénk rokonszenvét fejezte ki az ülés. Buscemi tanár megható beszédet mondott, amelyben az egész civilizált világnak, az államfőknek és kormányoknak köszönetet mondott segítségükért. A községtanács egyhangulag napirendet fogadott el, amelyben a királynak és királynénak, a parlamentnek, a kormánynak, az olasz városoknak, valamint az egész civilizált világnak, amely szolidáris volt a nemes támogatás gyakorlásában, továbbá az olaszoknak és külföldieknek, akik a mentési munkálatokban igazi hősiességükkel tüntek ki, mély köszönetet mond. A napirend továbbá a közhivatalok mielőbbi visszaállítását óhajtja.

Tizenhét napig a föld alatt.

Messzinából táviratozzák: A messzinai katonai parancsnokságon tegnap egy 16 éves meztelen fiú jelentkezett, aki több sebtől vérzett és így kiáltozott:

— *Mentsétek meg testvéreimet!*

A tiszték ennivalót akartak neki adni, de ő visszautasította és kérte, hogy előbb testvéreit mentsék meg. A katonák koponyeget adtak rá és azután vele együtt elmentek az apostolok temploma környékén-lévő romokhoz, ahol kis nyílás volt a romhalmazban. Utközben a fiú ezeket mondta:

— Én és két leánytestvérem a földrengés pillanatában kirohantam a hálószobámból a pincébe, ahol az ott talált hagymával és borral táplálkoztunk. Az első nap még reméltük, hogy segítséget kapunk, de reményünk csakhamar szétfoszlott. Nehány nappal ezelőtt végre gyenge fény sugar hatolt a pincébe. Ettől fogva szakadatlanul dolgoztam és három napi munka után egy lyukon át meg tudtam menekülni.

A katonák erős munka után csakhamar a pincébe hatoltak és ott csakugyan megtalálták a két leányt. Az egyik 19, a másik 20 éves. Kivitték őket a szabad levegőre. A 17 napi börtön nagyon megártott nekik, de az orvosok azt hiszik, hogy életben tarthatják őket.

Áthelyezés a sertések miatt.

Egy pénzügyi titkár mulatságos pöre.

— Távirati tudósítás.

Arad, január 14.

Némileg tragikomikus az a pör, amelynek a napokban lesz tárgyalása az aradi polgári bíróság előtt. A pör szereplői: Szakács Lajos pénzügyigazgatási titkár, Nagyszében városa és négy jól meghízott sertés.

A pör kacagtató története a következő:

Szakács Lajos pénzügyi titkár, aki csak néhány hónap előtt helyeztette át magát Nagyszébenből Aradra, sokat szenvedett az erdélyi szász városban a vad szászok szekaturájától. Eppen ezért is helyeztette át magát Aradra. Az áthelyezés tulajdonképeni oka: négy hizott sertés, amelyet Nagyszében városa, hogy úgy mondjuk: karhatalommal ragadott el a titkártól. A titkárnak volt négy szép sertése, amelyeket nagy gonddal nevelt. Direkt olyan lakásba költözött, amelyek udvarán baj nélkül tarthatta a házi állatokat. A szomszédságában azonban lakott egy magyargyűlölő szász gazda, akinek egyáltalán nem tetszett az, hogy egy magyar hivatalnok ilyen sok sertést hizal. A Szakács udvarában lévő homokot egyszer az eső szétmosta és t csa támadt. Ez a töcsa mocsárrá növekedett a vad szász szemében és szaladt a polgármesterhez, aki különben rokona is.

— Okvetlen be kell tiltani azt a disznóhizlálást és meg kell büntetni azt a magyar hivatalnokot, — szavalt a szász dühösen.

Főhívásának meg is lett az eredménye, mert a polgármester utasítására a rendőrbíró köztisztaság elleni kihágás miatt pénzbüntetéssel sújtotta a pénzügyi titkárt. Egyben pedig főhívták Szakácsot, hogy adja el a disznókat, mert különben karhatalommal fogják elhurcoltatni az ártatlan sertéseket. Mint hogy a titkár nem adta el a jószágokat, Nagyszében város nevében két rendőr letartóztatta a rőfögő állatokat és más helyre vitette a disznókat. Olyan helyre, ahol a sertések biztonságban voltak, de nem zavarták a polgármester ur finyas rokonának álma. Az állatokat a város pénzéből hizlattatták, miközben a titkár mindent elkövetett, hogy a sertésekkel művelt igazságtalanságot megtorolja.

Felebbezett az alispánhoz, az azonban szintén a szász polgármester befolyásának engedve, szintén jóváhagyta a Szakács ellen hozott ítéletet. A titkár a sertések ügyét azután a belügyminiszter elé vitte. Felebbezésében főltarta helyzetét és azt, hogy a magyargyűlölet még ilyen kicsinyes dolgokban is kiütözik a nagyszébeni szászok között.

Egyben a pénzügyminiszternek is tett jelentést a titkár, aki a sok szekaturát megunva, arra kérte a legfőbb fináncot, hogy helyezze őt át Aradra.

Amíg ezek a panaszos irások jöttek-mentek, addig a négy sertés vidáman rőfögött az idegen ölben és gyönyörűen hizott Nagyszében város kukoricáján.

Ugy négy hónap mulva megjött a belügyminiszter döntése, amely megsemmisítette a nagyszébeni szász bölcsek ítéletét és Szakácsot felmentette. Időközben megjött a pénzügyminiszter leirata is, amelylyel Szakácsot Aradra helyezte. A nagyszébeni szász tud-soknak szörnyen fájt, hogy a miniszter a titkárnak adott igazat és boszúból az aradi bíróságnál pört indítottak Szakács ellen 300 korona erejéig. Ezt a pénzt a város a disznók tartásdíja fejében követeli Szakácsotól. Nagyszében ugyanis a pör eldőléséig kukoricával táplálta a titkár állatjait és most annak a kukoricának az árát kívánja vissza Szakácsotól.

Az aradi bíróság a napokban dönti el, hogy jogosan követeli-e a szászváros a pénzt?

A VIDÁM SZABADSÁGHÓS FIA.

Egy érdekes ember halála. — Emlékek az aradi várból.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 16.

Érdekes ember hunyt el néhány nappal ezelőtt a szomszédos Torontálnegyében. Rudna község körjegyzője, Rákóczi Paresetich István a halott, akinek nevét Aradon is sokan ismerték. A körjegyző sokszor járt be Aradra és ilyenkor mindig felkereste a negyvennyolcas ereklyemuzeumot, melynek egyik értékes szobája nagyrészt az ő adománya.

Paresetich István ugyanis fia volt Rákóczi Paresetich Hugó negyvennyolcas honvédőrnagynak és tábori biztosnak, aki 1849-től 1853-ig az aradi vár fogja volt. Több mint háromszáz honvédtisztársával került a fegyverletétel után az aradi várba. A katonai törvényszék ugyan kötélt általi halálra ítélte, de a legfelsőbb kegyelem ezt szigorú várfogságra változtatta. Hasonló sorsa volt fivérének, Paresetich Zsigmondnak is. A két testvér együtt raboskodott az aradi várban. Szomorú sorsukat csak Paresetich Hugó vig kedélye enyhítette; a fogoly honvédtiszteknek valóságos vigasztalója volt ez a bohém-vérű ember, aki többek között az esetnek és a vésőnek is rendkívül ügyes kezelője volt. Mikor fogolytársai déltájt az aradi vár udvarán sétáltak, ő hordozható asztala mellett, félig láncra verve, lefestette azokat. Vagy hatvan ilyen pasztelképet készített az aradi vár akkori nevezetes foglyairól.

Ezeket a képeket Paresetich Hugó fia, a most elhunyt Paresetich István 1899-ben az aradi ereklyemuzeumnak ajándékozta. A muzeum egyik legérdekesebb szobájának, a könyvtár melletti szobának falait díszítik ezek a képek. Egyforma nagyságu, körülbelül félméteres pasztelkek, melyek közül nem egy országos nevű családok sarját ábrázolja. Ott van Justh Antalnak, Justh Gyula nagybátyjának a képe, Eszterházy Mihály grófnak a képe, a tavaly Aradon elhunyt Schenitz Frigyes arképe stb. A képeket Paresetich Hugó fiának, Istvánnak hagyta, aki azokat féltő kegyelettel gondozta 1899-ig, amikor Lendvay Sándor közbenjárására az aradi ereklyemuzeumnak ajándékozta azokkal az érdekes faragványokkal együtt, amelyeket apja szintén az aradi várban készített. A képeket akkor Somogyi Agoston, nyugalmazott polgári iskolai tanár restaurálta a muzeum számára. Megvan a muzeumban magának Paresetich Hugónak is az arképe, melyet egy francia tiszt, Calzada készített, aki a szabadságharcban a magyarokkal küzdve szintén az aradi vár börtönébe került.

Mindezekről a dolgokról igen érdekes adatokat tudott beszélni a tegnapi elhunyt rudnai körjegyző, Paresetich István mindössze negyvenkét éves volt; halála váratlanul következett be. Csütörtökön reggel Temesvárra akart utazni fiához; mikor öt óra tájban felébredt, felesége azt mondta neki, hogy még ráér, feküdjék vissza az ágyba. Paresetich vissza akart feküdni, de ebben a pillanatban szélhűdés érte és meghalt. Ő maga is jókedélyű ember volt, de különösen érdekes dolgokat tudott apjáról. Apjával történt az aradi várban a következő mutatságos eset:

A királyi — vagyis akkor csak még császári család nagy örömmel nézett elébe. Trónörökösöt várt az ország; az aradi vár foglyai szabadulásukat remélték ettől az eseménytől, elképzelhető hát, hogy éjjel-nappal azt a 101 ágyulóvást lesték, amelykor a királyfi születését

kellott jelezni. Paresetich Hugó ekkor megröfalta reménykedő társait. A vár udvaráról kerített egy nagy bádoglemezt és egy dorongot s mikor társai későn este a másik szobában beszélgettek a nagy eseményről, ő százegyedöntetett a lemezen. A foglyok a másik szobában szivrepesve számlálták az ágyulóvásnak hitt hangokat és természetesen óriási örömmel gondoltak szabadulásukra. Reggelre kiderült a tréfa. A foglyok erre a doronggal büntetésül százegyed huztak Paresetichre.

Erről a históriáról egyik fogoly tiszt humoros képet is készített, mely szintén megvan az aradi muzeumban.

Nikita lemondott?

A balkáni helyzet.

— Távirati tudósítás. —

Arad, jan. 16.

Egy konstantinápolyi távirat Nikita montenegrói fejedelem lemondását adja hírül. A hírt még nem erősítették meg, de cáfolat sem érkezett.

Szerbiában kormányválság van. Velimirovics miniszterelnök és kabinete lemondott, de utódja még nincs.

A konstantinápolyi bojkottbizottság ma ülést tartott, melyen elhatározták, hogy az osztrák és magyar áruk ellen indított bojkottot beszüntetik, mert a bécsi kormány Törökországnak teljes elégtételt adott.

Mai távirataink itt következnek:

Az angolok szerepe.

Üszkábból táviratozzák: Aubrey Herbert, a konstantinápolyi angol nagykövetség tiszteletbeli attaséja e hó elején innen, illetve Mitrovicáról kiindulva beutazta Ipek környékét. A júliusi változás óta gyakran előfordult, hogy angol turisták az ifju-török bizottság támogatásával Albánia legjárhatatlanabb részeibe is előnyomulnak, ennek dacára Aubrey utazása oly évszakban, amidőn az éghajlati viszonyok még a benszülőtteknek is megnehezítik a vasuton kívül lévő területen az utazást, rendkívüli fel-tűnést keltettek.

Berlinből jelentik: A *Vösischer Zeitung*-nak táviratozzák Belgrádból: James angol egyetemi tanár — mint a *Stampa* jelenti — az itteni nemzeti védelmi bizottságnak egy 260 arany dinárról szóló utalványt küldött egy levél kíséretében, melyben azt írja, hogy a csatolt összeget azért küldi, hogy tehetsége szerint ő is hozzájáruljon ahhoz, hogy a németeket Boszniából és Heregovinából kiűldözzék.

A szerb kormány lemondása.

Belgrádból jelentik: Miután a szkupstina a karácsonyi szünetek után ma újból összeült, a Velimirovics-kormány ismét beadta lemondását a királynak.

Belgrádból jelentik: Az ó- és új-radikális képviselők tegnap tárgyaltak a szkupstina elnökével az új kabinet megalakításáról. *Pasics* hír szerint betegsége miatt nem vesz részt az új kormányban.

Belgrádból jelentik: A király elfogadta a kabinet lemondását. A miniszterelnök *Protics* lesz, aki szintén monarchia-ellenes politikát folytat. A legnagyobb nehézség a belügyminiszeri téréval van, melyet az ó-radikálisok és az új-radikálisok is követelnek. Ha nem lesz egyezés, a Velimirovics kormány marad.

Trónváltás Montenegróban

Konstantinápolyból táviratozzák: *Cettinjéből* ideérkezett hírek szerint, melyek azonban ellenőrizhetetlenek és

hivatalos megerősítést még nem nyertek, *Nikita montenegrói fejedelem lemondott trónjáról* és legidősebb fiát, *Mirkó* herceget fejedelemnek kiáltották ki.

A megcáfolt bojkott.

Bécsből jelentik: A *Fremdenblatt* írja: A konstantinápolyi Szabah című lapban megjelent azon jelentéssel szemben, hogy Ausztria-Magyarországon bojkott indult meg török áruk ellen, megállapíthatjuk, hogy e hír teljesen alaptalan és ily terv soha sem merült fel.

A török egyezés szövegezése

Konstantinápolyból jelentik: Ma délután *Pallavicini* örgróf hosszabb tanácskozást folytatott a nagyvezérrel és a miniszterelnökkel. A mai tanácskozáson az egyezséget szövegezték meg. A szöveget holnap a török miniszterelnök tárgyalja, *Pallavicini* pedig még a mai napon jóváhagyás végett Bécsbe küldötte.

A pesti színházak tájékaról.

— Fővárosi levél. —

Budapest, január 16.

A pesti szezon eljutott a derekáig, de még mindig nem produkált olyant, ami a szezonot túléli. A Nemzeti Színház a *Falusi verebek*-től várt nagy sikert, de a verebek tudvalevőleg nem szeretik a telet, kevesebb morzsa jut itt nekik, mint a kedves, romantikus vidéken. *Gárdonyi Géza* ezuttal bájos és poetikus jelenetekkel örvendeztette meg a falusi hangulatok kedvelőit, de nem jutott ol a *Bor* magaslataig. A közönség azért szívesen nézi végig a kis eselédleány és a szerelmes katona idilljét, elérzékenyül, tetszik neki ez a megható naivitás s mintha néhány felőrára megfüröszténé lelkét a pázsitos mezők friss harmatában. De azért ez a hatás olyan könnyű és elröppenő, akár a *Gárdonyi* darabjának hangulata s így a Nemzeti Színháznak még mindig keresnie kell a megváltó sikert.

Hónapok óta beszélnek is egy darabról, amely ugy lámájának meglepő és új voltánál, mint földolgozásának érdekességénél fogva méltán keltett nagy reményeket. Bevált, jeles irodalmi ember írta, *Szemere György*, aki két darabjával megmutatta már, hogy ért a színpad nyelvére. Az új *Krisztus*ról írt *Szemere*, arról, hogy mi történék, ha most születne és a fölfogásában annyira szenzációs, hogy nemesak irodalmi vitát, hanem a lelkek forradalmát idézte volna fel. A Nemzeti Színház dramaturgjai hozsannával fogadták és a kulisszák mögött megindultak már az előcsatározások *Szemere* tendenciái körül. Annál meglepőbb volt a hír, hogy a darab nem kerül előadásra. Az egyik dramaturg, a kothurnusok ismert koppatója, *Szucsavay Imre* kimondta a szentenciát, hogy a dráma nem jó. Ez a vélemény döntő súlyjal esett a mérlegbe. *Tóth Imre* igazgató vissza-utasította a nagy érdeklődéssel várt, irodalmi színvonalu darabot.

Egész sereg pör zudult most a Nemzeti Színházra. *Somló Sándor* igazgató korában derűre-borura kötötte a szerződéseket magyar és külföldi szerzőkkel, akiknek darabjait előadásra elfogadta. Mikor *Tóth Imre* elfoglalta a helyét, első dolga volt, hogy a drámabíráló-bizottsággal feltárt esináltatott. Sorra elolvasták az elfogvott darabokat, amelyekről kiderült, hogy nem adhatók elő. A pörüljárt szerzőkhöz az új igazgató a következő szövegű levelet intézte:

Tisztelettel értesítem, hogy a Nemzeti Színház által előadásra elfogvott darabját drá-

mabíró-bizottságunk felülvizsgálván, előadásra alkalmatlannak találta.

A szerzők, akik közt egész sereg névtelen van, nem hagyták annyiban a dolgot és a Nemzeti Színház *Gleichmann* dr. Lajos ügyvéd útján kártérítési pörrel támadták meg. *Gleichmann* a hét folyamán nem kevesebb, mint tíz keresetet adott be és a legkisebb kártérítési összeg, amit követelt, *hatezer korona*. Érdeklődtünk, hogy mire alapítják a kártérítési összeg nagyságát és azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a Nemzeti Színház darabjainak átlagos jövedelme szolgál alapul.

Az *Izrael* körül, amelyet péntek este mutatott be a Vígyszínház nagy sikerrel, nemcsak a kritikákban, de a közönségben is heves viták folynak. Különösen a Lipótvárosban. Egy előkelő bankdirektor zsurján, csaknem ez a darab volt az egyetlen téma és természetesen *Maurice Donnay* drámája, a *Visszatérés Jeruzsálemből*, amelynek *Bernstein* darabja mintegy kiegészítő része. Valaki arról az oldaláról fogta meg a dolgot, hogy miért forszírozzák most olyan nagyra a zsidó problémával foglalkozó darabokat.

— És különösen miért a Vígyszínház? — tette hozzá s nem kellett külön hangsúlyozni, hogy ez a színház a Lipótváros áldozatkészségéből nőtt nagygyá.

Jelenvolt egy író is, aki eddig megjegyzés nélkül hallgatta végig a vitát. Amikor azonban a Vígyszínházról volt szó, mosolyogva magyarázta meg a dolgot:

— Ugyan kérem, hát csak gondoskodni kell a szegény antiszemitékről is. Hogyan lenne akkor jó üzlet, ha még a Lipótváros és a Vígyszínház se támogatná!

Pedig nem nagy baj ez még,
Adjunk mindannyian!
Kinek szívébe részvét
S zsebébe pénze van.
S e rut önző szavakba
Kárpótlást lelhetünk:
*Inkább mi Meszinának
Mint Meszina — nekünk!*

Szilánk.

MULATSÁGOK.

A tanítójelöltek bálja.

— Az *Aradi Közlöny* tudostojától. —

Arad, január 16.

Hogy az aradi tanítók hivatásos bálrendezőik, azt tudja mindenki, aki csak egyetlen február elseji mulatságukon résztvett. És hogy a jövő tanítói nem kisebb szakavatottsággal és rendezői leleményességgel bírnak e téren, azt bebizonyította az a fényes és minden tekintetben jól sikerült estélyük, mely tegnap zajlott le a Fehér Kereszt nagytermében. Konstatálhatjuk, hogy a tanítóképző intézet növendékei bálrendezés tekintetében már kész tanítók és örömmel konstatálta ezt mindenki, aki csak részt vett a kedélyes, meleg és fesztelen mulatságon. A „nemzet napszámossai” kitettek magukért. Ugy dolgoztak, annyit fáradoztak, mintha tényleg napszámot kapnának érte és nem csapongó jókedvükből tennék. A hölgyek pedig résztvevő szívvvel siettek a „nemzet napszámossai”-nak segítségére és ennek a harmonikus együttműködésnek meg is volt az eredménye: egy felejthetetlen bál! Új emléke, de amely emléket hazavinni, az urak és hölgyek csak a késő reggeli órákban siettek.

Az estélyt hangverseny előzte meg, amelyen az intézet növendékei ügyeskedtek szavallatokkal, zenei számokkal és vigmonológokkal, a hangverseny után pedig következett a tánc, amelyen mindenki résztvett, akinek csak az ur kegyelme egészséges lábakat adott.

Az estélyen megjelent hölgyek névsora a következő:

Asszonyok: Özy, Langer Mária, Konicsék Sándorné, Kohn Lipótné, Némethy Zsigmondné, Varga Jánosné, Fritz Ferencné, Bürger Ferencné (Zádoriak), Rónai Zsigmondné, Dégenfelder Józsefné, Leichter Lipótné, dr. Székely Károlyné, Krebsz Józsefné, Hanacsek Beláné, Csillag Imréné, Balázs Ferencné, Kapnai Odónné, Szilágyi Jánosné, Rossi Pálné, Heitz Imréné, Maklári Ferenczné, Bodnár Miklósné, Csenka Agostonné, Ficzay Pálné, özv. Reicherné, Korom Józsefné, Bézei Odónné, özv. Till Károlyné, Krupa Károlyné, Réthy Odónné, Taubner Jánosné, Szöllösi Istvánné, özv. Téger Józsefné, Sváby Pálné, Arnold Józsefné (Pankota), Deutsch Sándorné, Csalogovits Károlyné, Baumgartner N.-né, özv. Növ Jánosné, Csoky Jánosné, Zimmermann Ignácné, Kócz Frigyesné, Szabó Györgyné, Matusik Mártónné, Hoffmann Sándorné, Dugán Lajosné, Szabó Józsefné, Rotter Sándorné, özv. Verner Dánielné, Bartók Dánielné, Dorner Péterné, Vasóczy Ferencné (Paulis), Vasóczy Károlyné, Zoltai Mátyásné, Hegyi Albertné.

Leányok: Konicsék Margitka, Némethy Margitka, Bürger Rózsi (Zádoriak), Rónai Teruska, Krebsz Katóka, Hanacsek Nelli, Szilágyi Böske, Regdon Blanka, Heitz Franciska, Csenka Katica, Bodnár nővérek, Ficzay Aranka, Dehelán nővérek, Reicher Zsazsa, Kadinczy Vilma, Dehelán Mária, Till Karola, Krupa Katóka, Taubner Evira, Imrei Margitka, Dávid Évike, Téger nővérek, Arnold nővérek (Pankota), Baumgartner Mariska, Saff Bertuska, Csalogovits Rózsi, Zuy Erzsike és Mária, Dehelán Szidi, Stern Margitka, Dugán nővérek, Rotter Margitka, Dorner Eliz, Verner Szeréna, Vasóczy Ella (Paulis), Vasóczy Ilonka, Pál Klári, Kovács Licie.

(—) **A katolikus bál.** Ugy látszik az idei farsang egyik legsikerültebb mulatsága a katolikus bál lesz. A bálelnökség minden lehető intézkedést megtesz arra vonatkozólag, hogy a

bál az összes eddig rendezett s a régi időkbeli fesztelességéről emlékeztető katolikus bálakat arányaiban felülmulja. E bál, amely Kúdas Lajos dr. és Lengyel Gyula dr. kezdeményezésére indult meg, a közönség körében rokonszenves fogadtatásra talált, s az érdeklődés ma oly széles körökben mutatkozik, hogy a bál sikere előre látható. A rendező bizottság névsora felöleli Arad város és megye egész intelligenciáját s így a bál sikere ezáltal is biztosított. A bál célját a szűkkörü rendező bizottság a legliberálisabban oldotta meg, mert az emberbaráti, kulturális és hazafias célokra szentelte a bál jövedelmét, amikor egyrészt a kat. templom felépítése, az orgona javítása, másrészt a *gyulai József főherceg tüdőbeteg szanatóriuma* és a *48-as agghonvédek javára* tervezte azt s így már eleve kizár a bál célja minden oly tendenciát, melynek egyesek neki tulajdonítottak. Politikai és felekezeti tendenciát tulajdonítottak a bálnak, teljesen alap nélkül. A bál élén dr. Mülek Lajos elnökléte alatt szűkebb körű rendező-bizottság áll, amelynek tagjai: Dr. Baross Zsiga, Gutzjahr Mihály, Lóos Rezső, Steiner Ferenc, Zima Tibor, Zubor Andor állanak és a két rendező. A fővédnöki tisztelet e bizottság felkérésére Csérnoch János dr. esanádi, dr. Majláth Gusztáv Károly gróf erdélyi, Prohászka Ottókar dr. székesfehérvári püspökök, továbbá gróf Apponyi Albertné, gróf Bréda Viktorné, gróf Batthyány Tivadarné, gróf Károlyi Gyuláné, gróf Wenckheim Frigyesné, gróf Zselénsky Róbertné, valamint gróf Apponyi Albert, gr. Bréda Viktor, gr. Batthyány Tivadar, gr. Károlyi Gyula, gr. Wenckheim Frigyes, gr. Zselénsky Róbert töltik be. Azonfelül 70 tagú védnökség, 130 tagú társelnökség és 1000 tagú rendező-bizottság fáradozik a bál sikere érdekében. A bál elnöksége: Mülek Lajos dr. elnök, Kúdas Lajos dr. és Lengyel Gyula dr. titkárok. A rendező-bizottság elnöksége Gutzjahr Mihály elnökléte alatt: Zubor Andor, Szathmáry Károly alelnökök, a férfibizottság és ifj. Kintzig Jánosné és Gutzjahr Mihályné a hölgyrendező-bizottság élén. A bál február hó 20-án tartatik meg, s az elnökség a meghívókat a legközelebbi napokban fogja kibocsátani.

(=) **Az Aradi Műnök és Építész Egylet** évi szokásos táncestélyét február hó 13-án fogja megtartani a Központi Szálló termeiben. Az érdekes előkészületeket még egyelőre titokban tartja a rendezőség.

(=) **Az aradi gazdabál.** A mulatni vágyó bővülő közönség érdeklődése napról-napra fokozódó mértékben nyilatkozik meg azon nagyarányú mulatság iránt, amely az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület rendezésében február hó 5-én fog megtartani Aradon a Fehér Kereszt szálloda nagytermében s amelyre a meghívókat most bocsátja ki a bál rendezőség. Az előjelekből ítélve kétségkívül legkimagaslóbb mulatsága lesz az idei farsangnak ez a gazda-bál és pedig nemcsak nagy arányainál fogva, hanem azért is, mert ezen a gazdatársadalomnak minden rétege, a legelső nagybirtokostól kezdve le egészen a kisbirtokos osztályig, egyaránt képviselve lesz s így jellegzetes kifejezője lesz ez a mulatság a földműveléssel foglalkozó társadalmi osztály együttérzésének és összetartásának, amidőn annak minden rétege egybeolvadva, előreláthatólag egy látványosság számba menő, kaleidoszkop-zerű képet fog tárni a szemlélők elé. Ha megnézzük a bál meghívóját, azon a védnökök, védnöknők és rendezők neveinek egész tömeget láthatjuk, úgy hogy a meghívó már magában veve is szenzációt kelt azokban, akik azt kézhez kapják. S ha meggondoljuk, hogy ezekből több mint kétezer darabot küld szét a rendezőség, akkor némi fogalmat alkothatunk magunknak ezen külszöbön álló mulatságnak a méreteiről. A bál rendezőségének élén, mint főrendzők *Kintzig János*, *Purgly László*, *Urban Peter* és *Verzár Marton* állanak, akik a gazdasági egyesület elnökségével és tisztviselő karával együtt vállelve munkálkodnak a bál sikere érdekében. De találunk a rendezőség sorában paraszt gazdákat is, akiknek a körében szintén igen nagy érdeklődés észlelhető a gazda-bál iránt. Tancosokról is bőven gondoskodik a bál rendezőség, amennyiben értesülésünk szerint az Aradon és Kisszentmiklóson állomásozó katonaság egész tisztikara meg lesz hívva a mulatságra. A rendező bizottság egyébként a meghívók szétküldésénél a legnagyobb figyelemmel és körültekintéssel jár el, hogy a meghívandók sorából senki ki ne maradjon, mindazonáltal ez utón is kéri a rendező-

VASÁRNAPI STRÓFÁK.

A kuruc v. b. t. t.

Kuruc voltál mint a kuruc
Idők, harcok bus írja,
Kuruc voltál mikor még a
Béke-tallér rajtad lóga.
Kuruc voltál, mikor Arad
Megválasztott diszpolgárnak,
De azóta kurucságod
Kurucságán nagy úr támadt.

Valóságos lett ugylátszik,
Kuruc lelked kuruc álma,
Belső régi óhaj sarkalt
„Geheimrath”-i titulára,
Titkos vágyad így elérvén
Arra int e szerény város:
Kuruc korról kuruc hangon
Iráni nem lesz már — tanácsos!

Szerb udvari bál.

Hogy áll a bál?

— Kérdé Péter király.

Szolt kamarása: „Jól!

Mulat a nép. A zene szól.

S oly izzó magyarellenes

A vad szerb hangulat,

Hogy György királyfi nagy dühében

Forgácsot — hasogat!”

Adakozzunk!

Szétroncsolt Meszinának
Gyűl sok magyar forint,
Város, megye ad sorba
A kasszája szerint.
Benyult szintén zsebébe
Busan, lassan Arad,
S hogy egy ezret kivágott
Belé majd megszakadt.

ség mindazokat, akik bármi okból meghívót esetleg nem kaptak volna s arra igényt tartanak, hogy e vegyes a gazdasági egyesület titkari hivatalához fordulni sziveskedjenek.

A GAZEMBER.

Vigjáték 3 felvonásban.

Irtá: Thomka Zoltán, aradi huszárfőhadnagy.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 16.

A budapesti Vígsház, a főváros legjobb, de egyszerűsége miatt a legszerencsésebb színháza is. Tizenkét esztendő alatt a legtöbb színházi szennáció a falai között játszódott le. A közönség tőle várja az újat, a frisset, a bátorhangu irodalmi műveket, tőle várja a színházi talentumok felfedezését. Ez a színház ismét érdekes estre készül, melyről a beavatottak azt mondják, hogy a jövő évi színházi szezon kiemelkedő eseménye lesz. Ennek bejelentésével azért tartozunk, mert az érdeklődéssel várt színházi meglepetésnek a hőse az aradi előkelő társaságoknak a tagja.

A Vígsház igazgatósága, mint teljesen megbízható helyről értesülünk, előadásra elfogadta Thomka Zoltán aradi honvédbuzsár főhadnagynak három felvonásos vigjátékát. Mint-hogy az ez évi szezon műsora a maga egészében már meg van állapítva, azért a darab előadása a jövő évi időnyre marad.

A darab kvalitásáról, akik ezt olvasták a legmelegebb dicséret hangján szólanak s témájának megkapó eredetiségét, dialógjainak frissességét meglepőnek találják.

A vigjáték írója, aki Aradon szolgál, még nem kapott a színházról hivatalos értesítést s így az Aradi Közlöny munkatársától tudta meg, hogy „A gazember” című vigjátékát már legközelebb azzal a kérelemmel küldi meg neki a színház igazgatósága, hogy a színházi hatóságok feladataitől megfosztva azon néhány esekélyebb változtatást tegyen.

Thomka főhadnagy éppen erre a körülményre való hivatkozással nem akart elárulni semmit darabja tartalmáról. Általánosságban csak annyit jegyzett meg, hogy *katonai miliőben lejátszódó társadalmi vigjáték*.

Mint katonai természetesen még jobban őrzi a diszkrétót az első színházi kísérlete előtt, mint más írók, akik azt hiszik, hogy a közönség bizonyos rossz indulattal nézi az eléje jutók első lépését s mindent meglátó szemével éppen a gyöngeségeiket és hibáikat keresi.

— Nem mondhatok most még darabomról többet, mint amennyit öntől hallottam, — mondta munkatársunknak Thomka főhadnagy, — magánúton értesültem csak arról, hogy a Vígsház, melynek december hónapban vittem el vigjátékomat, azt előadásra elfogadta s azzal küldi vissza nekem, hogy egyet és más változtassak rajta. Nem akarom most még nyilvánosságra hozni, hátha az átdolgozás nem sikerül. Ugy vagyok vele, mint évekkor ezelőtt egy fiatal barátommal, aki egy novelláját adta át nekem bírálat céljából. „Olvastam már rosszabbat is, — mondtam neki — de véleményemet egy hasonlattal tudnám legjobban megértetni. Ha egy huszártiszt leesik a lóról s eltöri a lábát, akkor azt mondják, hogy szegény ördög milyen szerencsétlenül járt. De ha valamelyik „sonntagsreiter”-t vet le a paripa, akkor sokak gúnnya kíséri kárörömmel. „Ugy kell neki minek ült a lóra.” Így vagyunk mi katonák az irodalommal. Ha írunk, hát írjunk jól. Tehát most már értheti, miért nem akarok vigjátékomból bővebben beszélni. Ha meggyőződöm arról, hogy a Vígsház is érdemesnek

találja az előadásra, akkor szívesen beszéljek róla. Lesz legalább egy mértékadó ítélet.

Eleget kell tennünk Thomka főhadnagy kívánságának. Nem írunk egyelőre többet a Vígsház újabb akvizíciójáról. Anynyit azonban már most elárulhatunk, hogy Budapest irodalmi köreiből a legfeszültebb kíváncsisággal várják a premiért, amely a magyar honvédség első tagját juttatja szóhoz a Vígsház színpadján.

A bánya áldozatai.

Borzalmas részletek a veszprémi katasztrófáról

— Távirati tudósítás. —

Arad, január 16

Holnap temetik el az ajkai katasztrófa halottait. Ajka és környéke halotti esendben készül a nagy temetésre és azokat a híreket, melyek készülő zavargásokat jelentenek, megcáfolja tudósítónk. A katasztrófa rettenetes hatása alól még senkisémet ocsudott fel, a mély gyászt semmisémet zavarja meg.

Mai távirataink itt következnek:

A hős bányász.

Veszprémből jelentik: A temetésre Lányi Sándor ügyész ma délelőtt megadta az engedélyt és a szerencsétleneket holnap temetik. Az egész környék gyászol. Különösen nagy a részvét Sándor Ferenc főaknász iránt, aki valószínűleg hős módjára viselkedett. Mikor észrevette, hogy tűz ütött ki a bányában, bejárta az egész aknát és menekülésre hívta fel a munkásokat. Majd a feljáróhoz sietett, hogy a felszállásnál megakadályozza a tolongást. A tizenegyedik felszállásnál maga is felszállt, fent intézkedett, majd ismét a mélybe ment, hogy ott rendelkezék és akkor akart ismét felszállni, mikor a felvonó a fal közé szorult. A füst őt is megfojtotta.

Egy szakértő nyilatkozata.

Homan Emil, az osztrák közmunkák miniszteriumának tanácsosa, nyilatkozott az ajkai katasztrófa dolgában.

— Ha az újsághírek megfelelnek a valószínűségnek, akkor nem lehetetlen (és ez mindenütt előfordulhat), hogy rövidzárlat következtében tűz támad a villamos vezetékkel ellátott bányában és ott a bányalég következtében robbanás történik. Eddig azonban nem tudtam arról, hogy az ajkai bányákban olyan mennyiségű bányalég van, hogy akkora katasztrófák származhatnak belőle. Mind amellet el lehet kérelmezni az ilyen szerencsétlenségeket, ha a kábeleket időnként gondosan megvizsgálják. De még biztosabb az, — mint ahogy mi az ausztriai bányákban — hogy nem alkalmazunk villamos vezetéseket és így megvagyunk óva a rövidzárlat irtóztatós következményeitől.

Resicai munkások ajánlkozása.

Veszprémből jelentik: A resicai munkások ma táviratoztak az ajkai bánya üzemvezetőjének, hogy utnak indulnak szerencsétlenül járt társaik kimentésére. Az üzemvezető visszatáviratozott, hogy köszöni az ajánlatot, de a mentés már befejeződött s így a resicai munkásoknak nem kell Ajkára jönni.

Egy bányász elbeszélése.

Veszprémből táviratozzák: Holcinger, egy negyven év körüli bányász így adta elő a történeteket:

— Lejöttünk reggel és elindultunk a helyeinkre. Egyszerre csak fölhangzik a tárnában: *Tűz van! Tűz van! Meneküljete!*

Erre elhanyagoltuk a szerszámainkat és hanyatthomlok rohantunk a fölvonó felé. Minél közelebb értünk, annál többen lettünk. És egyszerre a ventilátor felől fojtogató füst csapott elénk. Amint a melléktárna előtt elrohantam, ott láttam a földön feküdni eszméletlenül Hartel főaknászt, mellette hevert a lámpája. És azt is láttam, hogy a ventilátorból lángok csapnak elő. Nyilván a ventilátor készüléket vizsgálta, s a lámpájától meggyulladt a készülék faváza. Mire odaértem a géphez, már a tárná gerendázata is tüzet fogott.

A fölvonó gép körül pedig rettenő dula-kodás támadt. Mindenki első akart lenni, úgy, hogy a rendes hat ember helyett tizenketten, sőt tizennégyen is szorongtunk rajta. Így jutottunk ki száznegyvenen a napvilágra. A többi lentrekedt. Még pedig azért, mert a borzalmas küzdelemben részint letaposták, részint összetörték egymást. Mikor a gép tizenkettedszer jött volna föl, három ember utközben leszédült róla. Ezeknek a teste aztán megakadt a tárná fabordáiban s megállította a fölvonót. Es ez volt mindnek a halála. Akit agyon nem ütöttek, holtra nem tapostak, az ott fulladt a füstben, mert az égő ventilátor, amely tovább működött, valósággal beszorította a tárnába a fojtó szengázt, amely a meggyulladt finom szénporból fejlődött.

Válás után.

Saját feleségének vőlegénye.

— Távirati tudósítás. —

Arad, január 6.

Egy hírneves bécsi válópör-specialistához, M. G. dr. ügyvédhez eredeti kérelemmel kopogtatott be nemrégiben egy ragyogó szépségű fiatal asszony, akit alig pár hónappal ezelőtt választott el a fiskális a hitves urától. Nem valami főbenjáró okok szakították meg köztük a jó egyetértést s vitték őket a bíróság sorompói elé; inkább csak tulzott fétékenység s beteges érzékenykedés állította szembe az addig zavartalan boldog házasságban élt hitveseket s mint-hogy ez is, amaz is erősen állta az egyszer kimondott komoly szót s röstelt engedni a képzelt jussaiból, — egy napon azon vették magukat észre, hogy az oltárnál esküdtök örök hitveseket szétbontotta a bíró ítélete.

Valami nagy ürt éreztek a szívük tájékán. Az önmaguk óhajtott függetlenség, korlátlan cselekvési szabadság nem hozott örömet, sőt inkább levette, elnyomta kedélyüket s mennél több idő tűnt tova a válás kimondása óta, annál inkább vágyódtak egymást látni, egymással beszélni. Önmaguk előtt is titkolták, tagadták ezt az egymás iránt való szomjas epekedést s mégis azon vették magukat észre, hogy felkeresik egymást a gondolataik, érzéseik, forró sóhajaik.

Kettejük közül az ex-férj uram volt ügyetlenebb a titkolódzásban. Lopva, hogy senki se lássa, megleste az asszony minden lépését, pontos értesüléseket szerzett róla, s maró fájdalom kizozta, ha tudomására jutott, hogy véletlenül szót váltott a nő valamelyik férfi ismerősével. Súlyosbitotta a helyzetet, hogy egyetlen gyermekük az anyánál maradt s az apa csak ritkán, hetenkint legfeljebb kétszer láthatta csókolhatta szerette kis fiát. Ez a folytonos gyötördés teljesen megfosztotta józanságától s valósággal koholta az ürügyet, hogy elvált ne-jébe beleköthessen.

A véletlen segítségére jött. Fürkésző szeme meglátta, hogy a gyermek cipője sarka alig észrevehetően félretaposódott. Ez a semmitmondó csekélység rögtön fejébe kergette a vért

s első fellobbanásában levelet írt az anyának, amelyben epés hangon hánytá szemére, hogy tekintélyes tartásdíjából mindenre inkább telik csak a fiu ruházását hanyagolja el. Az asszony persze elpityeredett az igaztalan szemrehányásra s azon módon rohant az ügyvédjéhez, hogy keresse az apán megsértett anyai becsületét. Az ügyvéd avatott, tapasztalt lútása rögtön áttekintette a helyzetet. Világossá lett előtte, hogy a férfi még mindig szereti elvált feleségét s minthogy keresztkérdése nyomán az asszony is hasonló érzelmeket árukt el, feltette magában, hogy újra összekalapálja a szétfejtett házassági láncot. Mindenekelőtt lebeszélte az asszonyt a birói megtorlásról s erősen lelkére kötötte, hogy figyelje meg az ex-férj további hadműveleteit.

Nem kellett sokáig várakoznia. Pár hét múlva az asszony közölte ügyvédjével, hogy volt férje folyton a nyomában van, sőt legutóbb arra is rámerészkedett, hogy az utcán megcsókolta s rövid kertelés után — találkát kért tőle. Az asszony sértődve utasította vissza ajánlatát, mire a férje szemrehányások özönével halmozta el, hogy bizonyára más férfi jár az eszében, azért bánik vele el olyan katonás rövidséggel.

Az ügyvéd azt a tanácsot adta a nőnek, hogy iparkodjék volt férjét minél féltékenyebbé tenni s ne riadjon vissza a férj gyanúja igazolásának látszatától sem, mint ha más férfi képe költözött volna szívébe. A fiskális haditerve gyönyörűen bevált. Az ex-férj uram szenvedélye forpontra hágott s egy szép napon megkérte elvált neje kezét. A szerelmes asszonyka örömeiben majd hogy nyakába nem ugrott a féltékeny szörnyetegnek, de az ügyvéd szigorú utasításához képest megkeményítette szívét s kiadta útját „udvarlójának.”

A férfi nem hagyott fel az ostrommal s a mult hét egyik napján bekopogtatott az elhagyott fészekbe. Osöngetésére véletlenül maga az asszony nyitott ajtót s mielőtt magához térhetett volna meglepetéséből, a kis fiu az ismerős hangok hallatára kirohant a szobából közéjük csimpaszkodott s boldogan, tularadó örömmel szorította őket egymáshoz. A következő negyedórában meghitt egyetértésben ült együtt az egész család.

Igy lett az ex-férj a saját feleségének boldog vőlegénye s még e hó folyamán újra pap elé mennek, hogy másodsor is kösse össze a kezüket, ezuttal már bizonyára örök, egész életen tartó frigyre.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: *Vénleányok, vigjáték.* Este: *Sárga esikó, népsimű.* (B. bérlet).
Hétfő: *Othello, opera.* (C. éret).
Kedd: *Othello, opera.* (A. bérlet).
Szerda: *Szerelme-kedés, szimű.* (B. bérlet).
Csütörtök: *Orpheusz, az alvilágban, opera.* (C. bérlet).
Péntek: *Visszatérés Jeruzsálemből, szimű.* Beutató előadás.
Szombat: *Visszatérés Jeruzsálemből, szimű.* (B. bérlet).

Egy szegedi urnó az aradi színpadon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától: —

Arad, január 16.

Rendkívüli érdekes és vonzó két színházi estében lesz része közelebb az aradi közönségnek. Egy előkelő fiatal szegedi asszony mutatkozik be az aradi színpadon és pedig egy operette és egy opera címszerepében.

Az érdekes művészasszony Kelemenfalvi Ternovszky Lajos kir. tanácsos, szegedi kir. pénzügyigazgató leánya Margit, Gallovich Jenőnek, a D. M. U. K. főtitkárnak bájos fele-

sége, akibe nemrég volt alkalma gyönyörködni a szegedi közönségnek. Az ottani nőipar-egyesület alapja gyarapítására rendezett két fényes színházi estélyt, melynek legfőbb érdekessége Ternovszky Margitnak az Aranyvirág című operettében való bemutatkozása volt.

A szerep rendkívüli nehéz. Felvonásról-felvonásra táncok, tarantallák, kékvokok vannak és az első felvonásban épen háromszor kell öltözködni. A bájos műkedvelő-művész vállalkozása elé a legnagyobb érdeklődéssel tekintett a szegedi közönség. A két előadás fényesen sikerült. A kritika is a legnagyobb elismeréssel emlékezett meg Ternovszky Margit művészetéről. Az ő fellépése három ezer koronát jövedelmezett e jótékony célra.

Szendrey Mihály, az aradi Nemzeti Színház igazgatója hosszú utánjárással megnyerte Ternovszky Margitot arra, hogy művészetét mutassa be Aradon is. Február hó második felében, vagy március első napjaiban két egymásután következő napon mutatkozik be Ternovszky Margit Aradon, és pedig valószínűleg egy opera és egy operette előadás keretében.

A két érdekes színházi estélyre számosan készülnek átrándulni Szegedről.

* **Anthes György** világhírű művész, operaházunk kiváló hőstenoristája folyó hó végén Budapestről eltávozik, hogy a new-yorki „Metropolitan Operahouse” fényes meghívásának eleget tegyen. Az opera igazgatósága nem szívesen bír, hosszabb időre szabadságot Anthes. New-Yorkban, hol már vendégszerepléseivel nagy sikert aratott, az összes Wagner operák tenor részleteit adja elő. Előbb azonban Aradra jön, Moshammer kitűnő hárfaművésszel, hogy január 24-én a maga nemében páratlan, mindenképen fényes műelvezetet szerző hangversenyt megtartsa. — Jegyek előjegyzése a szokottnál nagyobb érdeklődéssel folynak ifj. Klein Mór könyvkereskedésében. Anthes fényképfelvételei Pick Ernő divatruház kirakatában megtekinthetők. 114

* **Poll Hugó** kollektív tárlata, mely megnyitása óta ugyszólván főérdekessége volt Arad művészi életének, már hétfőn bezárul. A nagy érdeklődés legjobb bizonyítéka a művész nagy képességének fényes talentumának. Felhívjuk a műpártoló közönség figyelmét a gyönyörű és nagybecsű művészi alkotásokra, amelyhez ez alkalommal közvetlenül és így sokkal olcsóbban juthat. A kiállítás egész napon át megtekinthető díjtalanul.

* **Vasárnapi előadások.** Holnap két előadás lesz. Délután mérsékelt helyárak mellett Barrier bájos nagyszerű vigjátékát, a *Vénleányok*-at játsszák. A szereplők a következők: K. Kápolnai Juliska, Novák Irén, H. Harmath Józsa, Zalay Margit, Benkőné, Kun Irén, Keszler, Dolly, Leövey és Várnay. Este egy régi hatásos népszimű, a *Sárga esikó* kerül színre. A főszerepeket Kállay Jolán, Follinuszné, Várnay Hunyady, Ditrői, Polgár, Mártonfi, Kulesár és Faludy játsszák.

* **Visszatérés Jeruzsálemből.** A jövő hét péntekjén érdekes premiér lesz. Ekkor mutatják be Maurice Donnaynak, a híres francia írónak szenzációs sziművét, amelynek címe *Visszatérés Jeruzsálemből.* A társulat drámai személyzete nagy ambícióval készül a pénteki premiérre.

* **A Keszler-pár Győrött.** Keszler Ede és neje Kápolnai Juliska az aradi színház tagjai most Győrött vendégszerepelnek és tegnap a *Cirano de Bergerac*-ban léptek fel. Az aradi művészpárról ezeket írja egy győri lap: A szokatlanul nagy érdeklődés bizonyára nemcsak *Rostand* szívrelható, magával ragadó romantikájának, hanem nagyrészen a vendégszereplő művészpárnak, Keszler Ede és nejeének *Kápolnai Juliskának* is szól, kik rövid pár nap alatt a győri közönséget valósággyal megbabonázták. A mi nem is csoda. Hisz már megjelenésük, a férfi hatalmas, daliás alakja, a nő imponáló szépsége, elbájoló kedvessége magukban elegendő

dők nagy és mély hatás keltésére. És játéku nem marad megjelenésük mögött. Cyrano bohém könnyelműsége, lángoló lelkesedése, titkolt nagy szerelme, Roxan szendése, szerelmes rajongása és nem enyhülő bánata valósággal életre kelt az ő játékuiban, és magával ragadta a közönséget, amely minden felvonás után szünni nem akaró tapssal szólította újra meg újra a függöny elé a vendégművészeket. Rendkívül rosszul hatott a többi szereplőknél folyton kísértő szerepmertudás, ami a verses darabnál kétszeresen megboszulja magát: nem tudtak a ritmus és rimek fölé emelkedni és meg-megakadtak a mondat közepén.

HIREK.

INCIDENS A RESICAI TEMETÉSEN.

— Távirati tudósítás. —

Arad, január 16.

A dománi bányarobbanás tiz halottjának ma délután volt a temetése. A temetésre a resicai főszolgabíró csendőroket rendelt ki, mert szocialista zavargástól tartottak.

A temetésről, mely csakugyan nem mult el incidens nélkül, Lugosról a következőket táviratozzák:

Ma délután volt a resicai áldozatok temetése. Reggel megérkeztek Resicára Freund Gyula, a temesvári szocialista párt küldötte és Báron Ede budapesti kiküldött. Nyomban jelentkeztek a főszolgabírónál és bejelentették, hogy a temetésnél beszédet akarnak mondani. Báron azt mondta, hogy Az *Ujság* című budapesti lapnak munkatársa. A főszolgabíró utalt a különben is izgatott hangulatra és kijelentette, hogy nem tartja helyesnek ezt az alkalmat a szocialista agitációra, ezért a döntést az alispán intézkedésétől teszi függővé.

Freund és Báron azonban nem jelentkeztek az alispáni döntés meghallgatására, hanem a temetésen a pap beszéde után Freund hirtelen beszédbe kezdett. A főszolgabíró azonnal érelyesen rászólt és megparancsolta, hogy hagyja abba beszédét. Freund erre elhallgatott.

A temetés után több gázgyári munkás a főszolgabíróság hivatala előtt tüntetett és az *ablakokat beverte.*

— **Időjárás.** A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 17-én az időjárás: enyhe, elvélve csapadék.

— **A király Budapestén.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: O felsége e hó végén Budapestre érkezik. Február elsején a várban udvari bál lesz.

— **Megcáfolt mozgósítási hír.** A Pesti Napló mai számában részletes mozgósítási hírt közöl, amely állítólag március 2-ára van tervezve. Ezzel szemben a félhivatalos M. Tud. azt jelenti, hogy ez a hír valótlán. Utalnak illetékes helyen arra, hogy mint minden év elején, úgy az idén is történtek, rendes a mozgósítási utasításban körülírt intézkedések, melyek megtételére a hadvezetőség kötelességszerűen hivatta van.

— **Mikszáth Kálmán jobban van.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Mikszáth Kálmán állapotában a mai nap folyamán örvendetes javulás állott be. A láz esökkent és a beteg evett is valamit. Az orvosok véleménye szerint a vesély ki van zárva.

— **Főhercegi nász.** Saibusból táviratozzák: Ma délben esküdött meg *Renata Mária* főhercegnő *Radzivil* herceggel. A királyt az esküvőn *Forenc Szalvátor* főherceg képviselte. A menyasszony *Károly István* főherceg leánya.

— **Uj járásorvos Aradmegyében.** *Abonyi Henrik* dr. világosi járásorvos hosszú szolgálat után nyugalomba vonult, az így megüresedett állásra *Kocsis Géza* dr., Világos község népszerű orvosa lett kinevezve. *Kocsis* dr. kineve-

zése közmegelegedésre szolgál, mert benne a járás képzett és ambiciózus orvost nyert. E kinevezés által Világoson a községi orvosi állás üresedett meg.

— **A vértanu huszárja.** Mint nagybecskereki levelezőnk jelenti, a torontálmegyei *Eleméren* a nagy időknek érdekes tanúja halt meg. *Sper János* ottani lakos, valamikor *Kiss Ernőnek*, a vértanuhalált halt honvédtábornoknak huszárja volt, aki az utolsó óráig a hős tábornok mellett volt s részt vett számos ütközetben. *Sper Jánost* a szabadságharc leveretése után szintén halálra keresték, mert az a híre volt, hogy *Kiss Ernőnek* több fontos okmányát őrizi. *Sper János* később hazatért *Elemérré*, ahol kis földesekjén gazdálkodott, míg azután tegnap nyolevannégy éves korában meghalt. A nagy idők tanuját élénk részvét mellett temették el.

— **Biztonsági intézkedés a városi pénztárban.** A tanács elrendelte, hogy a városi főpénztáros asztala az előszobával és a rendőrséggel villamos jelző révén köttessék össze.

— **Nagybeteg aradi tanár.** Mint részvéttel értesülünk, *Nagy Sándor*, az aradi főgimnázium tornatanára súlyos betegen fekszik egy budapesti szanatóriumban. A rokonszenves, általános tiszteletnek örvendő tanár napok előtt vesebajjal ment föl Budapestre, hogy megoperáltassa magát. Az operáció ma ment végbe. Az esti órákban olyan hírek érkeztek a fővárosból a tanár családjához, hogy az operáció megtörtént ugyan, de *Nagy Sándor* állapota válságosra fordult, úgy, hogy félni lehet a katasztrófa bekövetkezésétől. Az aradi társaságokban részvéttel beszéltek a nagybeteg tanárról.

— **Házasság.** Hétfőn, e hónap 18-án délután esküsznek egymásnak örök hűséget *Bója Etelka*, az Aradi Nyomda Részvénytársaság nyomdai alkalmazottja és *Milinkovics Dániel* lörekvő aradi iparos. *Bója Etelka* serdülő leánykorától fogva volt alkalmazottja az *Aradi Közlöny* nyomdájának, amelynek 21 évig állt szolgálatában. Évek óta, mint a lap nyomdai expeditora teljesítette nehéz, nagy figyelmet, pontosságot és lelküseretességet igénylő munkáját, amelytől ugyszólván az esküvője előtt való uapokban vált meg. *Bója Etelka* mintaképe volt a becsületes, pontos, szorgalmas munkásnőknek, akiknek sora, fájdalom, egyre jobban ritkul.

— **Állattenyésztési felügyelők.** — *Kiss Péter* állattenyésztési felügyelő vagyok! — mutatkozik be egy ur.

Aki hallja a bemutatkozást, fölkapja a fejét: „állattenyésztési felügyelő...” ami azt jelenti, hogy ez az ur felügyel arra, hogy az állatok... és mosolyog, mosolyog diszkrétén.

De a diszkrét mosoly dühbe gurítja a felügyelő urat és megrontja életét, örömét. Az állattenyésztési felügyelőknél végre megkönyörült *Darányi Ignác* és megváltoztatta a címet. Az erről szóló értesítés így szól:

A m. kir. földművelésügyi miniszter, ő felségének 1908. évi szeptember 20-án kelt legfelső elhatározása alapján, a m. kir. állattenyésztési felügyelők és segédfelügyelők címeit *m. kir. gazdasági felügyelő illetve segédfelügyelő* címekre változtatta át.

Egyidejűleg elrendelte, hogy a m. kir. állattenyésztési felügyelőségek mint hivatalok ezentúl a m. kir. gazdasági felügyelőség címet használják.

Tehát mártól fogva *nincs állattenyésztési* hanem csak gazdasági felügyelő. A *kiss-péterek* nyugodtan alhatnak.

— **Elített igazgatóság.** Az Erzsébetvárosi temetkezési egyesület, melyet tudvalevőleg a miniszter az ott előfordult szabálytalanságok miatt felfüggesztett, ismét foglalkoztatta a tanácsot. Az egyesület igazgatósága, amely időközben azzal is próbálkozott, hogy szövetkezeti alapon szervezkedve tengesse az életét, a felfüggesztő határozat dacára pénzküldéseket rendelt el. A rendőrség erről tudomást szerzett s az igazgatóságot a kihágási bíróságnál felje-

lentette. *Berecz Ferenc* kihágási bíró a körülbelül kétszázhatvan, koronára megterítésére kötelezte a vezetőség tagjait, akik az ítélet ellen a tanácshoz felebbeztek. Ez ma tartott ülésében helyben hagyta az első foku ítéletet.

— **Halálozás.** *Kreitler Vilmos* világosi törekvő kereskedő e hó 13-án hosszas szenvedés után 35 éves korában elhunyt. Budapesten halt meg, de holttestét Világosra szállították s e hó 15-én helyezték örök nyugalomra. Neje szül. *Illmann Irma* és 4 kiskorú gyermeke gyászolja.

— **Katonai kinevezés.** A király *Babescu Nestor*, breznóbányai állami polgári iskolai rendes tanárt, aki aradi illetőségű, a tüzerekhez tartalékos hadnagygyá kinevezte.

— **Ünnepelt munkás.** Lélekemelő ünnepség volt ma, szombaton este a Millenium vendéglő összes termeiben. Itt *Viday György* kerékgyártót, az aradi vaggongyárnak három évtized óta hűséges, szorgalmas munkását ünnepelték abból az alkalomból, hogy *Kossuth Ferenc* oklevéllel és száz korona jutalommal tüntette ki. A ma esti ünnepségen megjelent *Varjassy Lajos* polgármester, *Kristófy János* kamarai elnök, ott voltak a vaggongyári munkások és a tisztviselők vezetői, akik szép beszédekben méltaták az öreg munkás erejéit.

— **A vágóhídi léghűtő.** Megirtuk, hogy a mészárosok és hentesek jogos kívánságának tiszteletet teendő, a közgyűlés utasította a tanácsot, hogy a mai jéghűtési rendszer helyett alkalmazandó léghűtés bevezetésére tegye meg a szükséges tanulmányokat. A tanács a vágóhídi igazgató javaslatára a felemelt vágatási díjakból befolyó többjövendelem keretében akarta a hűtőkészüléket s más több szükséges újítást a vágóhídon megvalósítani. A mérnöki hivatal megtette a kellő számításokat s arra az eredményre jutott, hogyha az összes kivánalmakat teljesíteni akarják, akkor kétszáznegyven ezer koronára van szükség. A tanács ma tartott ülésében utasította a főszámvevőt és a vágóhídi igazgatót, hogy a vágatási díjak felemelésének azt a fokát állapítsák meg, mely a költségek fedezésére szükséges, amelyek mellett a mészárosok a husarakat ne legyenek kénytelenek emelni.

— **Eljegyzés.** *Klein Hermann* nagyváradi gyáros fia és a cég beltagja, e hó 10-én eljegyezte *Róth Ede* és neje *Löwinger Emma* sörös kereskedő bájos és művelt leányát, *Fridát*.

— **Kell Manó cég ajánlja hirnevessé kelengye harisnyáit és ruhadísz remekeit.** 113

— **Harc a vadkannal.** Szász-Nádasról írják, hogy *Bethlen Aurél* gróf a minap vadászni ment s kutyái egy vadkant vertek föl. A sűrű erdőben koronként felbukkanó állatot a gróf egy express lövéssel megsebezte. E lövés, úgy látszik, fokozta a kan támadó kedvét. Előbb a sebzett állat és a kutyák közt folyt a tusa. E percben a gróf a sűrű erdőből a szálás erdő szélére jutott. A kan észre véve gyilkos ellenfelét, reá rohant és dacára annak, hogy a vadász két jól célzott lövéssel fején lőtte, mégis a levegőbe dobta. A másik percben megkezdődött az élet-halál küzdelem a földön fekvő gróf és a vadkan között. Szerencse volt, hogy a vadász lélekjelenlétét nem veszítve el, végső erőfeszítéssel a vadkan két agyaráit megragadta és egy hatalmas lökéssel magáról lelökte. *Bethlen Aurél* e perccel felhasználva, talpra ugrott ugyan, de sebeiből folyó vérvesztés folytán többé nem üldözhetette a kant. A másnap kiküldött vadászok a kant, mely kétszáz kilón felül volt, szerencsésen hazahozták. *Bethlen Aurél* sebei súlyosak, de nem életveszélyesek.

— **Bukások a textil-szakmában.** A magyar kereskedők lapja írja: A textil-szakma az új év kezdete óta súlyos válságba jutott. A fizetésképtelenségek és csődesetek száma a múlt év hasonló időszakát 45%-kal fölülmulja és ehhez járul még a nagykereskedőknek és gyárosoknak az a panasza, hogy az inkasszó teljesen fennakadt és még a feltétlen bonitású cégek is prolongációt kérnek lejárt követeléseikre. Erősen rontja a helyzetet az is, hogy a de-

tailkereskedők a néhez viszonyok folytán a megrendelésektől erősen tartózkodnak és ennek folytán a forgalom teljesen megcsappant. A gyárak üzletmenetében ezek a viszonyok egyelőre csak azért nem váltak éreztetővé, mert még a régi megrendelések effektuálásával vannak elfoglalva, de előrelátható, hogy a nyár folyamán már korlátozni kell az üzemet a megrendelések hiánya miatt. A legerősebben éreztető a konjunktúrák kedvezőtlen volta a részletáru-kereskedőknél, akikkel szemben a brünni és beilitzi gyárak és nagykereskedők véglegesen megvonták a hitelt. Ebben a szakmában már a legközelebbi napokban több nagyobb cég fizetésképtelenségének bejelentését várják. A mostani kedvezőtlen konjunktúrák eredő okának az új végrehajtási törvényt tartják, mely az eddig nagy kihitelezésekre berendezkedett konfekciós szakmát a kihitelezések megszorítására kényszerítette, a nélkül, hogy kellő átmenetről gondoskodtak volna. A fizetésképtelenségek indokolása most állandóan ezt a felfogást tükrözi vissza.

— **Hivatalos órák változása a kir. adóhivatalban.** Az aradi m. kir. pénzügyigazgatóság intézkedése folytán az aradi m. kir. adóhivatalnál a hivatalos órák e hó 18-ától kezdve, reggel 8 órától délután 2 óráig terjedő egyhuzamban tartó időre állapították meg. A pénzügykezelés reggel 9 órától délután 1 óráig fog tartani; befizetések és pénzfelvétel tehát csak ez időben lesz eszközölhető. A hivatalos órák ilyen megváltoztatása azt célozza, hogy a működésükben egymással szoros összefüggésben levő hivatalok, különösen a számvéviségek és pénztár hivatalos órábeosztása egyforma legyen s így a feleknek sokszor hiábavaló idővesztése megszüntetessék. Különösen célszerű ez a vidékiekkel szemben, kik így dolgaikat a kora délutáni órákig is végezhetve, még aznap visszatérhetnek s így a régi rendszer mellett sokszor kénytelen-kedvetlen elfejesrelt délutáni félnapot megtakaríthatják maguknak.

— **Egy aradi pomológus híre a külföldön.** Egy tekintélyes német kertészeti szaklap, az *Ertürter Führer im Obst und Gartenbau* az aradi pomológus által termeszett körte illusztrációját és leírását közli. Az érdekes fajgyümölcsnek *Marguerite Merillat* a neve és *Lukácsy Lajos* aradi ügyvéd gyümölcsösében nőtt. A gyümölcs formára is érdekes: egy ágaskodó galambhoz hasonlít s emellett rendkívüli nagyságával is figyelmet kelt. A német szaklap az illusztráció kíséretében elragadtatással beszél a körte-abnormitásról, amelyet *Lukácsy* bemutatott.

— **Monnyibe került az annexió?** A *Times* közölte, hogy Ausztria-Magyarország hadügyi kiadásai az annexió körül összesen 20 millió font sterlingre (500 millió korona) rúgtak. A *Zeit* értesülése szerint ez a számítás nagyon túlzott. Az okkupált tartományokban elrendelt katonai készenlét eddig körülbelül 100 millió koronába került, sőt ezt az összeget el sem érte s mindent összevéve az annexió teljes befejezéséig a hadügyi kiadások aligha fogják elérni a 200 millió koronát. A csapatok létszámának felemelése, a tartalékosok és póttartalékosok ellátása és a szállítások emésztik fel ezt az összeget. Ezek a költségek tisztán passzív telek. Msképpen áll a dolog azokkal a költségekkel, amelyeket a felszerelés pótlására, újabb felfegyverzésre, készletek és municio beszerzésére fordítottak. Ezek a kiadások nem elvesztett összegek, mert a beszerzések megmaradnak és bizonyos százalék erejéig amúgy is megtette volna a hadügyi kormány ezeket a beszerzéseket, de természetesen így egyszer e kellett az összegeket felhasználni, holott különben részletekre lehetett volna felhasználni. A közös hadügyminiszterium külön törvényjavaslatot fog az ősszel összeülő delegáció elé terjeszteni e kiadások tárgyában és bizonyoságát fogja szolgáltatni annak, hogy csak a legszükségesebb beszerzésekre szorítkozott.

— **Előadás a munkásbiztosításról.** Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara közgazdasági li-
ceumának kedden tartandó felolvasó-estjén *Reinhart Gyula* kamarai alelnök, az aradi munkásbiztosító pénztár igazgatósági tagja tart

előadást: *A munkásbiztosításról.* Az előadás kezdete: esti fél 9 óra.

— **A Kölcsey-egyesület a népkönyvtárakért.** A Kölcsey-egyesület az elmúlt esztendőben könyvtárának gyarapítására mintegy 800 koronát költött, hogy tagjai a magyar könyvpiac minden értékes művéhez hozzájussanak. Ezenkívül is szolgálta az egyesület a magyar könyvirodalmat. Az aradi ségai és a szentpéteri népkönyvtáraknak 100—100 koronát adott az újabb könyvek megvételére. A vidéken a Muzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsa által két helyen állított népkönyvtár. *Buttyinban* az állami népiskola ifjúsági egyesülete kapta meg és kezelője *Némethy János* igazgatótanító. Decemberben nyílt meg a könyvtár a buttyini magyar társadalom élénk részvétele mellett. A könyvtáros jelentése szerint a könyvtárt kedvvel használják. Hasonló örvendetes jelentést küldött a Kölcsey-egyesületnek Nagyhalomról a másik új népkönyvtár kezelője, *Vajay József* tanító. Nemcsak magyar ifiak, hanem magyarul értő román iparosok és földművesek is olvasnak a nagyjából szépirodalmi műveket tartalmazó könyvtárból, amely szintén decemberben nyílt meg.

— **Elutasított felebbezés.** *Melló Imre* közművesegéd a rendőrségen följelentette a *Fodor és Reisinger* céget, amiatt, hogy az építések *Szent István* előtt való napon a munkarend dacára este hatig dolgoztatták segédjeiket. A kihágási bíróság elutasította a feljelentést, mert a cég bebizonyította, hogy munkásainak beleegyezésével dolgoztatott a mondott időben, s azok egyáltalában nem emeltek kifogást a sürgős munka elvégzésére. *Melló* a tanácshoz felebbezte meg az elsőfokú ítéletet, mely ma tartott ülésében a felebbezés elutasításával azt helyben hagyta.

— **Éjeli támadás a Rákóczi-utcában.** A város legelhagyottabb helye: a Rákóczi-utca, amelybe talán még véletlenül se tévedt rendőr. Tegnap éjjel egy óraker egy aradi kávéház felirónője a Rákóczi-utcában lévő lakására ment. Amint a kapujához ért, egyszerre eléje ugrott két rongyos alak és kiszakította kezéből a ridiküljét, amelyben pénz nem volt. A leány gyorsan bemenekült az udvarra, a támadók pedig tovább álltak.

— **Szocialisták gyűlése.** Az aradi szociáldemokrata párt holnap délután a volt *Kispipa* vendéglő helyiségében népgyűlést tart. A napirend tárgya: a kormány politikájának célja és a feloszlatott szakszervezetek.

— **Hol közül modern fénykép?** Kérszerű modern fényképek elősmert legjobb hírű műterme, *Kossak* cs. és kir. udv. és kamara-fényképésznel. (Weitzer J.-u. 3. sz.) 341

— **Jótekonyság.** A szegénytanulók számára a héten a következő adományokat vettük: *Lázár Gyuláné* 130 kg. burgonyát, 5 kg. babot és 6 doboz befőttet; *Lukács Lajosné* és *Lusztig Arminné* élelmiszereket küldött. Fogadják ezuton is hálás köszönetemet. *Ozv. Hauser Károlyné* ezredesné, egyes. elnök. — A szegénytanulók konyhájában a jövő héten *Steiner Jakabné* és *Hegedüs Lászlóné* ügyeletesek.

— **A legjobb márciusi kiviteli sör** csak *Schuch Ferenc* Milleniumi sörsarnokában kapható. 44

— **Aradi takaré- és segélyegylet mint szövetség** *Petőfi-utca* 1. szám alatt, 1909. évben a 28. évtársulatot nyitja meg. Ki egy törzs-betétre hetenkint 50 fillért fizet, hat év után 156 koronát takarít meg magának és az üzlet eredményéből a megfelelő haszonban részesül. — Az egyesület tagjainak olcsó hitelt nyújt. Beiratkozni lehet délelőtt 9—12-ig, délután 3—5-ig. Az aradi takaré- és segély egyesület mint szövetség. (*Petőfi-utca* 1). 499

— **Likőr aromák** kitűnő likőrök előállítására; — házilag — *Vojtek és Weisznál*. 171

EGYESÜLETI ÉLET.

Az aradi állatvédő egyesület megalakulása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 16.

Az aradi állatvédő egyesület, melynek humanus működése már évek óta ösmeretes, Aradon ma alakult meg hivatalosan, amennyiben a magyarországi állatvédő egyesületek szövetségéhez is csatlakozott. A városháza tanács-terme egészen megtelt érdeklődőkkel, a számottevő polgárok színe-java.

Gróf Károlyi Gyula főispán, mint az egyesület védnöke, 8 óraker megnyitotta az ülést. *Lelkes* szavakban vázolta az állatvédelemnek nemcsak humanus, de közgazdasági oldalát is, igaz őszinte szavakkal buzdított, hogy az állatvédelem nemes célját szívükön hordják. Köszönetet mondott, hogy az egyesület öt védnökül megválasztotta és ígerte, hogy e nemes célt támogatni fogja. *Lelkes* eljenzés követte a főispán szavait. Majd bemutatta *Chernelházi Chernel Istvánt* az országos állatvédő szövetség kiküldöttjét, országos hírű ornithológust, aki szakértelemmel és érdekesen ösmertette az állatok védelme iránti kötelességeket különösen kiemelte az ép oly fontos, mint hasznos madárvédelmet. A jelenlevők az érdekes előadást megélték.

Ezután *Lukácsy Lajos* mondott köszönetet az elnöklő főispánnak, hogy ezer teendői között reá ér nemes szíve sugallatát követve e humanus egyesület védnökségét elvállalni, amiáltal annak fennállása és jövője biztosítva van. Majd köszönetet mondott az országos állatvédő szövetségnek az érdeklődésért és *Chernel Istvánnak* szíves megjelenéséért és érdekes előadásáért. Ezek után megejtettek a választások. Védnök: *Károlyi Gyula* gróf főispán, elnökök: *Varjassy Lajos* aradváros polgármestere és *Dálnoki Nagy Lajos* aradvármegye alispánja. Igazgató elnök: *Lukácsy Lajos*, titkár: *Réthfalvy Jenő*. Igazgató választmány: *Andrényi Károly*, *Abray Lajos*, *Baross Ferenc dr.*, *Boros Vida*, *Burián János*, *Barabás Béla dr.*, *Csernovics Diodor dr.*, *Fábry Sándor dr.*, *Gutziar Mihály*, *Kristyóri János*, *Kabdebó Géza*, *Kovács Vince*, *Lócs Rezső*, *Kadas Kálmán*, *Lakatos Ottó*, *Műlek Lajos dr.*, *Mezei Andor*, *Heinrich Sándor*, *Natland Bernát*, *Máday Mátyás*, *Nagy Orbán*, *Onku Miklós*, *Ottenberg Tivadar*, *Sarlott Domokos*, *Szudy Elemér*, *Stauber József*, *Reicher Károly*, *Ring Géza*, *Urbán Iván*, *Róka József*, *Záray Ödön* és *Zima Tibor*.

A választást éljenzéssel vették tudomásul. *Lukácsy Lajos* köszönetet mondott mindazoknak, akik már évek óta az állatvédelem nemes céljait anyagilag is elősegítették különösen jóakaratu támogatásukkal segítettek, hogy a hasznos madarak a tél folyamán eleséget kapjanak és el ne pusztuljanak. Több éveken át évenként pénz segélyt adtak az *Aradi Első Takarékpénztár*, az *Arad Csanádi Takarékpénztár*, *Aradi Ipar és Népbank*, az *Aradmegyei Takarékpénztár*, a *Polgári Takarékpénztár* és *Viktoria Takarékpénztár*. Természetben segélyt nyújtottak *Neuman testvérek*, *Nemess Géza*, *Funkelstein József*, *Szechenyi gőzmalom*, *Steiner Ferenc*.

Végül *Lukácsy Lajos* meleg szavakban emlékezett meg dr. *Horváth Kornél* korán elhunyt aradi orvosról, aki az állatvédelemről írt több szakmunkájával keletelt feltűnést s az állatvédelemnek lelkes barátja volt. Végül elnöklő főispán örömet fejezte ki a nagy érdeklődésért és az ülést bezárta.

(*) **Aradi magántisztviselők egyesülete** vasárnap január hó 24-én délelőtt 11 óraker tartja rendes közgyűlését, melyre a t. tagokat ezuton is meghívja az elnökség.

(*) Az **„Aradi Sakk-Kör”** folyó hó 31-én, délután 3 óraker tartja évi rendes közgyűlését a Központi szálló télikertjében. A közgyűlés tárgya: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkár évi jelentése. 3. Pénztári jelentés. 4. Felmentvények

megadása. 5. Tisztújítás. 6. Jövő évi költségvetés tárgyalása. 7. Indítványok. Tisztelettel felkérem ez uton is a kör t. tagjait, hogy a közgyűlésen minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek. Arad, 1909. január hó 16-án. *Köncz Gyula*, ii. v. alelnök. 549

TARKASÁGOK.

★

(*A beteg kívánsága.*) Katonatiszti körökben beszélnek ezt a szomorú-vig históriát. Egy aradi fiatal katona betegnek érezte magát és maródi vizitüre ment. Az orvos megkérdezte:

- Mi baj?
- Szurásom van az oldalamba.
- Ez nem betegség. Mars, Szimuláns.
- Nehány nap mulva ismét jelentkezett a fiu.
- Mi baj megint? kérdezte az orvos.
- Még mindig szur az oldalamba.
- Ha én szurok az oldaladba, nem köszönöd meg. Szimuláns. Mars!

Két nap mulva már másképen beszélt az orvos, mert kiderült, hogy a katonának veszélyes tüdőgyulladás van. A doktor most már lelkiismereti furdalást érzett és a lázban gyöttrődő fiutól gyöngöden kérdezte:

- Van-e valami kívánságod, fiam?
- Igenis van, orvos ur, — mondta a katona s panaszosan nézett a kérdezőre.
- Na, csak kivele.
- Szimuláns szeretnék lenni.

(*A szerelmi házasság.*) Két partivadász aradi ifju diskurál a házasságról. Azt mondja az egyik:

- Nincs szebb a szerelmi házasságnál.
- Na, én más nézetem vagyok.
- Én pedig csak szerelemből nőülök.
- Megengedhetik ezt a te viszonyaid?
- Meg, mert én olyan szerelmi házasságot gondolok, ha egy milliomos lánya belém szeret.

(*A jó pénz.*) A városi kávéházban egy nagy kártyaparti után egy ismert szabót félrehívta valamelyik ismerőse.

- Valami tanácsot akarok magától kérni.
- Tanácsot szívesen adok. — mondta a szabó.
- Nézze a sarokban azt a szőke ifjucskát, az kártyázás közben kölcsön kért tőlem 50 koronát. Mondja, jó helyen van az a pénz?
- Hogyne, hogyne. Nagyon jó hely. Nekem öt éve van nála 100 koronám. Kitűnő hely.

TÖRVENYKEZÉS.

Petrás Sári sofförje.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Arad, január 16

Petrás Sári, a Király Színház tagja néhány hónappal ezelőtt Szentmihályról automobilon jött Budapestre.

Az automobilon kivüle a huga és *Kis Ernő* sofför ült, aki az autóbilt vezette. A Hungária-uton *Petrást* kellemetlen incidens érte, a minék különben az autóbiltok a városon kívül gyakorta ki vannak téve. Egy csintalan gyerek ugyanis megdobálta az autóbilt és egy kő fején találta a színésznőt. *Petrás* felsikoltott, az autóbilt megállt, a sofför pedig, boszútól lihegve, üldözőbe vette a gyereket.

Este nyolc óra volt és a sötétség miatt eredménytelen maradt az üldözés. A sofför te-

AZ ARADI KOZLONY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — 357
Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

Braun Gusztáv

asztalos, ARAD, Vörösmarthy-utca 3. szám.

Készít irodai, üzleti és butorberendezéseket a legjutányosabb áron. 311

BOZSIK ERNŐ

KÉPESITETT
KOMÜVESMESTER

építési irodája

B. Választó-utca 22. szám.

hát ismét utnak indította az autómobil, miközben a gépkocsit látni kerékeivel megérintte a mellette elhaladó Puskás András fuvarkocsis lovait, amelyek csaknem felfordították a megrakott szekert. A kocsis ingerülten rászólt a soffőrré, és ostarával felé suhintott, ami annyira feldühösítette Kiss Ernőt, hogy leszállt az autómobilról, revolvert vett elő és rálőtt Puskásra. A golyó a nyakán sebesítette meg a kocsist, aki egy hónapnál tovább nyomta az agyat.

Az ügyesség szándékos emberölés kísérlete címén emelt vádat Kiss Ernő ellen, a vádtanács azonban súlyos testi sértés büntette miatt helyezte vád alá. A soffőrt ma vontá felelősségre a büntetőtörvényszéknek Janniczky dr. bíró elnöke alatt ítélező tanácsa. A vádlott kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek és azzal védekezett, hogy a haragtól nem tudta, mit csinál. Kihallgatták Petrás Sárut is, aki a soffőrral megegyezően szintén azt vallotta, hogy a kocsis ostarával rávágott a vádlottra, ellenében Puskással, aki azt állította, hogy csak az autómobil felé suhintott.

Ki fogják hallgatni Minnich Aurél dr. orvosszakértőt is, aki azonban nem jelent meg, amiért a bíróság felfüggesztette a tárgyalást.

§ A pörnyertes Arad. A vízmű megváltási per, amely tulajdonképpen három pernek az egybefonódásából áll, tegnap foglalkoztatta az aradi királyi törvényszék polgári tanácsát. A pernek azt a részét, melyben a törvényszék most a városra nézve kedvező ítéletet hozott, a vízmű társaság indította amiatt, hogy a város, mint egyik szerződő fél nem úgy értelmezte a megállapodásokat, mint azt a társaság látta jónak és a közgyűlés kimondotta, hogy neki joga van a fölmondási időt attól a naptól számítani, amelyen az tényleg meg is történt. A város nevében Jegessy Károly dr. védte a város álláspontját s a törvényszék már a formai kifogásait magáévá tette s a társulatot pörvesztésnek mondotta ki azzal az indokolással, hogy a szerződés értelmezése mindegyik fél szabad elhatározásától függ s egyik sem kényszerítheti a másikat a maga felfogásának elfogadására. A tisztviselő által érdemben emelt érvek elbírálásába nem is boesátkozott a bíróság. A társaságot a perköltség viselésére is kötelezte a törvényszék.

§ Pör a felrobbant cigaretta miatt. Fővárosi tudósítónk jelenti: Fodor András iparos-segéd nemrégiben Hölgy cigarettát vett, amelybe dinamit volt téve. Mikor rá akart gyújtani, a cigaretta felrobbant és egész arcát összegegette. Fodor Zboray Miklós ügyvéd által beperelte az államkincstárt, melyet a járásbírósa ma 600 korona fájdalomdíjban és az összes ügyvédi költségek megtérítésében marasztalt el.

Koraszülött gyermekeket

a SCOTT féle Emulsió az elsatnyulástól megemléti és rendes erőhöz és vidámsághoz segíti őket.

Aggódó szülők ezrei nézték elragadtatva gyermekük egészségének rohamos javulását. Még akkor is, ha a gyermek a tejet visszautasítja, a

Az Emulsió vasárnaponként a SCOTT-féle módosított vad- és halcsont-keverékkel kerül forgalomba hozni.

SCOTT-féle Emulsiót

szívesen fogadja és könnyen emésztje me 6001

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Aranka. „Dedelgetett”. — így írják helyesen.

IDEGENEK ARADON.

— Január 16. —

Fehér Kereszt szálloda. Pongrácz Kelemen báró földbirtokos Kolozsvár. — Hirsvetter Gyula dr. vegyész Gurahonc. — Pap Jenő utazó Szatmár. — Buppelt Károly utazó Ujvidék. — Schwartz Ede utazó Budapest. — Marossi Géza utazó Budapest. — Popovics György dr. főesperes Lugos. — Weisz Gábor földbirtokos Világos. — Sonnenfeld Samu utazó Budapest. — Zerkovitz Lajos birtokos Acsuca. — Goldstein Simon utazó Budapest. — György Sándor hivatalnok Budapest. — Lövinger Miksa kereskedő Makó.

Központi szálloda. Fodor Géza utazó Budapest. — Reiter Lajos hivatalnok Ágya. — Faragó Márkus dr. ügyvéd Nagylak. — Lunzer Pál hivatalnok Budapest. — Kos Mór utazó Budapest. — Grisz Albert utazó Nagyvárad. — Pálmi Antal utazó Temesvár. — Weljen János utazó Bécs. — Berger Fülöp utazó Bécs. — Berman Julia m. T. — Freud Ignácz utazó Bécs. — Stromszky Sándor igazgató Budapest. — Burger Viktor utazó Budapest. — Krammer Ignácz utazó Budapest. — Moskovits Sándor Budapest. — Révész Kálmán ker. utazó Debrecen.

Vas szálloda. Schönberger Miksa kereskedő Makó. — Erős Kálmán hivatalnok Arad. — Rozner Ede utazó Budapest. — Blau Mór utazó Budapest. — Koch Ignácz utazó Budapest.

Pannonia szálloda. Wallner Endre m. kir. gazd. intéző Mezőhegyes. — Hepp Gyula kereskedő Lippa. — Schöffner Morné iparos neje Miskolc. — Abrudán György tanító Agris. — Szentpéteri István gazdasz Makó. — Mandele Vilmos hivatalnok Szeged. — Hegedüs Tibor hivatalnok Bánkut. — Petró Lajos ker. utazó Komárom. — Kovács Andor gazdasz Borosjenő. — Wittmann Károly birtokos Elek. — Latinák Márton kereskedő Budapest. — Weisz Jenőné kereskedő neje Miskolc.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, január 16.

Amerika 3 és 1/2-el olcsóbb. 5—10 fillérrel olcsóbb árak.

Az árak 50 kilonként számítva:

	Deli párium	2 órai zárlat
Buza április a ...	12.47—12.48	12.10—12.51
Tengeri májusra ...	7.28—7.24	7.24—7.25
Ros áprilisra ...	9.97—9.94	9.94—9.95
Zab áprilisra ...	8.47—8.45	8.48—8.49
Buza 10-9 októberre ...	10.12—10.73	10.72—10.73
Közékvárra ...	8.97—8.98	8.96—8.97

Zárul 5 órakor.

Csztrak hitelre záruca ... 629.10

Budapesti kőhanyai sertéskereskedelem.

— Január 16. —

Magyar elsőrendű: 8-og nehéz páronként 400 kilogrammon fűrészes súlyban — fillérig: közép páronként 400—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig: fiatal nehéz páronként 220 kilogrammon f. l. l. súlyban 120—122 fillérig; fiatal közép páronként 331—320 kilogrammig terjedő súlyban 12—123 fillérig; könnyű páronként 230 kilogrammig terjedő súlyban 22—123 fillérig.

Szertizai: Nehéz páronként 280 kilogrammon (teljes súlyban) — fillérig: közép páronként 24—61 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig: könnyű páronként 24 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig.

Szerződés: Január hó 13. napján volt készlet 2224 darab, január 14. napján felhajtott 47 darab, január 14. napján elszállított 131 darab, január 15. napján maradt készletben 22743 darab.

A készlet nettó árát irányzata: kelte csebbe.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1909. évi január hó 17-én:

Dolgozat 3 1/2 órákor kezdéssel négy órákkal:

A vén leányok.

Quality Street.)

Vízjáték 4 felvonásban Irt: I. M. Barrie. Angolból fordította: Mihály József.

SZEMÉLYEK:

Valentina Richards	Keszler Ede.	Susann	Novák Irén
Spicer	Bekaszky.	Phoebe	K. Kápolnai J.
Blades	Delly Lajos.	Willoughby	Körösy Juli.
Egy őrmester	Discol Mór.	Henriette	Kun Irén.
Labella	Leve Leó.	Cha Isits	Zalay Margit
	Pöcs M.	Patty	Béknőse.

Kezdete délután 3 és fél órákor.

Kez 5 órákor, rendezés helyarával:

B) bérlet.

B) bérlet.

A sárga csikó.

Eredeti népszínmű dalokkal és táncokkal. 3 felvonásban. Irt: Csopreghi Ferenc. Zenejét szerző: Szentirmai Elemer.

SZEMÉLYEK:

Bakaj András	Wittmann Károly	Peti, fia	Martonyi R.
Erzsike	Kékesi János.	Boltos Icig	Leve Leó.
Csorba Márton	Keszler Ede.	Csárdás gazda	Várnai Jenő.
Agnes, neje	Fokinszky E.	Bozar Imre	L. diszlai J.
Laci, fiuk	Munyádi J.	Gazsi, szanta	Kulcsár K.
Gelecséri, bíró	Pöcs M.	Pista, szoiga	Molnár Ilona.

Kezdete este 7 és fél órákor.

FAIX JACQUES

zongora készítési terme és műhelye

ARAD, Batthyányi-utca 15. szám.

Allandó raktár, elsőrendű külföldi gyárosok készítményei, ugyszintén saját gyártmányú hangzó zongorákból. Javítások szakszerűen, jóállás mellett. Hangolások pontosan és tisztán.

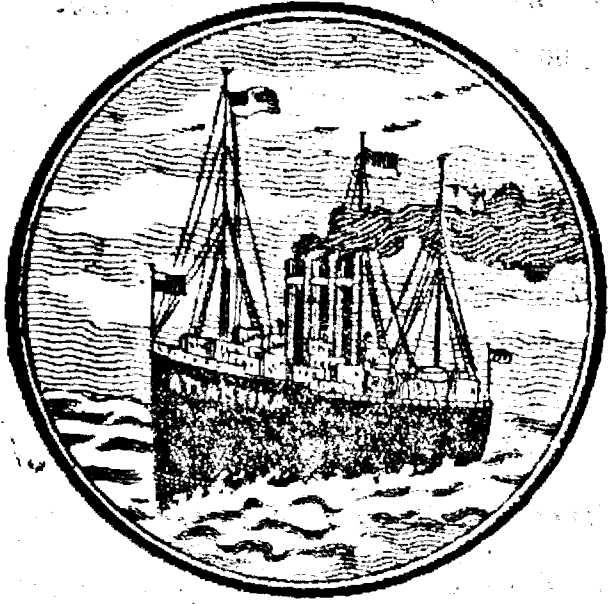
316

Zongora kölcsönjutányos árban.

NYILTTÉR.

Mert az

Atlantika

kávé, tea, rum
speciális üzlet.

Csak ott kapható

Ezzer és hatszer kére szagától megtas

kávé, tea, rum.

A kirakatban működésben látható villanyüzemű kávépörkölőnkkel a nap minden szakában friss pörkölés. Eladás nagyban és kicsinyben. — Vidéki megrendeléseket bérmentve szállítunk. 421

ATLANTIKA

Kávé és tea behozatal

Arad, Andrásy-tér 20. Fischer Eliz-palota.

Városi és megyei telefon 609.

NOXIN

A LEGJOBB
CZIPÓ.
KREM.

NOXIN

NOXIN

Mindem jobb üzletben kapható

HOCHSINGER TESTVÉREK BUDAPEST.
Főraktár Aradon: ARADI CZIPÉSZEK TERMELŐ
SZÖVETKEZETE.Ma vasárnap,
a Központi szálloda
téli kertjébenrendkívüli estély
a híres illuzionista és gondolatolvasó

Carmellini

a svéd király aranykoronás Wasa-
rend tulajdonosa által.Mme Carmellini mindent kitalál.
(Non plus ultra)Gondolatok stvitele (telepatia)
eddig Carmellini által bemutatva.

Belépti-díj 1 korona.

Előadás kezdete 8 és fél órakor. 535

Orvosi laboratórium Aradon.

Dr. Auszterweil László
és Kallós Józsefv. budapesti poliklinikai orvosi laboratórium
vegyész, együttesenorvosi laboratóriumot
nyitottak. 191Vizsgálják: vizeletet, köpetet, dajkatejet,
gyomor tartalmat s.b. Laboratórium: An-
drásy tér 7 sz. Anyaggyűjtő állomás:
Erzsébet királyné körút 9. — Telefon: 168.AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK

heti kimutatása

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. I. em.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.

Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a
körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellené-
ben válaszolunk.

1909. január hó 16.

Keresünk:

Aradra: 1 irodistát és 2 fűszer szakmabeli
segédet.Vidékre: 2 fűszer, és vegyes, 2 fűszer, rő-
fős és rövid, 2 rőfős és 2 vas és fűszer szak-
mabeli magyar, román és részben német. tőv és
szerb nyelvismerettel bíró segédet.

Alánlunk:

Női irodai alkalmazottakat, kik az Aradi
Kereskedők Köre női kereskedelmi tanfolyamot
hallgatták, a gépirásban és levelező gyorsírás-
ban jártasak, esti foglalkozásra 1 a kettős könyv-
vitelben teljesen jártas könyvelőt, továbbá egy
kaució képes üzletvezetőt, illetve raktárnokot, 5 fű-
szer és csemege, 3 vegyes, 2 kézmű, 2 divat és
rőfős, 2 fűszer és rövid, 2 vas és fűszer, 2 cipő,
férfidivat és játék, 1 üveg és porcellán szak-
mabeli segédet.Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi
Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYAKlein Sándor, Keppich Zsigmond,
titkár. 321 igazgató.

A következő

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

30,000 kötetes

kölcsonkönyvtárába:

Eschelbach: A szeretet boldogít, Vértesi
A.: Varga Imre, Bálint I.: Keleti képek, Han-
kó: Universum IV., Kóbor T.: Munka, Kor-
sánszky, Jáva szigetén, Szomaházy I.: Az utolsó
gárdista, Harnos I.: Madame Chaglon üzletei,
Szölösy Zs.: Palma di Palma, Szemere: Dok-
tor Melisztofelesz, Záray: Az ezredes leánya,
Stacpode F.: A király gyémántja, Várnai:
A francia rémuralom, Várady A.: Reg-
rajzok Petőfi életéből, Baróti L.: Petőfi
adomák, Ritoók E.: A nagy véletlen, Pekár:
Tatárabság, Tábori—Székely: A család Budapest,
dr. Guthi S.: Az éjszakai Budapest, Bánó: Bolyon-
gásaim Amerikában, Jenovay: Vitorlákkal a
föld körül, Brehm Alfréd: Az állatok világa,
Faber: Egy szerzetes naplótöredéke.Németben: Bartsch H.: Zwölf aus der
Steiermark, Franzos K. E.: Judith Trach-
tenberg, Schnitzler A.: Liebeleit, Alerma Sy-
billa: Eine Frau, Jaitschek M.: Eine Liebes-
nacht, Grat M. H.: Der Mann auf dem Bock,
Wasner G.: Dornroschen (Roman) Stige-
bauer: Die b'ane Blume Malot: Heimatlos,
Artzibaschew. Sanin. Hornung E. W.: Ein Dieb in
der Nacht, Veith Mizzi: Komlessens Tagebuch,
Saussay V.: Frauenärzte, Helmburg W.: über
steinige Wege, Croker B. M.: Das spanische
Halsband, Rheinau K.: Dem Lichte entgegen,
Stratz R.: Herzblut, Harder A.: Irdische und
himmlische Liebe, Oertzen M.: Lebensfrühe,
Verloren Land, Hücker O.: Die verbotene Frucht,
Balleström: Die Dame in Gelb, May Karl: In
den Cordillern.Kölcsön díj havi 1 kor. 20 fill, vagy köte-
lenként fizetve 8 fillér.

A könyvek ulak es tiszták!

Vidéki bérlek

Is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill,

vagy fizetelenként 14 fill.

Sang u. Klang I—II. Zerkovitz: Holdvilág-
nóta, Puccini: Manon, Szirmay: Háromtól hatig,
Férjek v. nata, Szerelmes utcák, D'Albert Tifland,
Jacobi: Van de nincs, Curtis: Sorrentói emlék, Ná-
dor: Kimegyek a emetőbe, Zerkovitz: Barcarolla,
Csibikém, Kunkel: Nagyad akar tőlem kis babát,
Ormay: Dicsértessék... Ha te engem, — ha én
tőged... Nincsen olyan barna leány...
Huber: Magyar hősök, Fall: Szerencse malacz,
Rubens: A hollandi leány, Haven: csavargó,
— Strauss O.: A részeg leány.A zenemű kölcsöntár 5-ik pótljegyzéke is meg-
jelent és ingyen kapható.

Egyes könyvek és egész

könyvtárak vétele; könyv-
tárak kiegészítése és

berendezése.

KERPEL IZSÓ,

311 könyv, zenemű és papír

kereskedő Aradon.

Telefon 883. sz.

„MOLLY“

törvényesen védve

a jelenkor legjobb kézfinomítója.

TAGADHATATLAN,

hogy a teljes szépség egyik főkéllé e a szép kéz, amit most már könnyen elérhetünk a

„MOLLY“

használata által, miután ezen kitünő hatásu és teljesen ártalmatlan szer még a leg-elhanyagoltabb kezet is háromszori bedörzsölés után bársony simává és habfehérré teszi.

Egy üveg ára: 1 korona.

Kapható: **Vöröskereszt Drogéria**

ARAD, Weitzer János-utca 2.

Városi és megyei telefon 455.

226

Városi és megyei telefon 455.

Telefon 608.

Telefon 608.

Elsőrendű

bükk-, cser-, tölgy- és gyertyán-

TÜZIFA

hasábban vagy felaprózva

öl és métermázsánként, kívánatrs házhoz szállítva, kapható

Vulcu J. Maximnál,

a gyorsáru-állomással szemben.

Telefoni megrendelések pontosan eszközötteknek.

Villanyerőre berendezett gyors hasogató és fűrészelő-gép.

7-1909. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a város közönsége részére 1909. évben szükséges költségvetési anyagok szállítása iránt folyó évi január hó 18-án a. m. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: árjegyzék szerint. Bónuspénzül leteendő 200 kor. készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban a városi pénztárban. Az árlejtésen csakis írásbeli ajánlatokkal lehet résztvenni.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bónuspénz mellékelve va s ha az ajánlattevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a 104. számú szobában az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági széke 1909. évi hó 11-én tartott üléséből.

A gazdasági széke

Földes Kelemen

orvosi laboratóriuma

Vezető: Dr. Fosgay István kórházi főorvos, törvényszéki orvos.

Vizsgál:**Hugy.**

Részletes vegyi és gőrcsövi elemzés, a fehérje és cukor s minden hugyalkatról szennyvízre meghatározását beleértve. Gümöbaciilus kimutatása. Daganati észleletek gonococcusra.

Köpet.

A köpet alkatrészek gőrcsövi vizsgálata.

Bélsár.

Vegy és gőrcsövi vizsgálat v. rre, genyre, epifestékre, é ostdiokra, daganatrészletek, belgövek.

Gyomortartalom és hányadék.

Részletes vegyi vizsgálat, keménység, aciditás, szabad sósav, tejsav, nyak, vér, stb. Gőrcsövi vizsgálat. Hányadék vegyi vizsgálata mérgezes, vagy ennek gyanúja esetén.

Vér.

Vörös és fehérvérsejtek számának, a vérfesték tartalom meghatározása, verelődiék és baktériumokra való vizsgálat.

Korcs folyadék-gyűlömek.

(exsudatum, transsudatum, cysta tartalma) vegyi és gőrcsövi vizsgálat.

Epe- és hugykőképződémények. mindegyik vizsgálat.

Nemi szervek váladékai

gonococcusra

Torok lepedék.

Vizsgálat diphtheria bacillusra

Onco

vizsgálat onco szűrésre és prot. testecskékre.

Anyatej

vizsgálat a gyermekápolásra való kepeségre

Korcsövettani

vizsgálatok, daganatrészek

A vizsgálható anyagok mellétek beküldésére vonatkozólag szívesen adunk utasítást valasztélyeggel ellátott levelekre.

Pesti Hazai Első Takarékpénztár

nyereménykötvényei

Huzás:

1909. február 5-én, főnyeremény 300000 K.

1909. június 5-én, főnyeremény 300000 K.

1909. október 5-én, főnyeremény 600000 K.

Ajánlom a Pesti hazai első takarékpénztár egyetlen nyeremény kötvényeit, készpénzfizetés mellett, a budapesti tőzsdén jegyzett árfolyamon (ma ca 105 korona.)

ELŐLEGET, 90 koronát nyújtok minden darabra, 6% kamattal.

539

Goldschmidt Sándor

banküzlete, ARAD.

Női és gyermek ruha üzlet

Arad, Forray-utca (Gróf Nádasdy palota).

Ajánlja izlésesen felszerelt raktárát, u. m.: női és gyermek ruhákban, csipke és selyem blouzokban. Pongyolák, aljak és blouzok a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelig.

Costümök, béli és gyászruhák 24 óra alatt készíttetnek.

A nagyérdemű hölgyközönségnek becses pártfogását kérve maradtam tisztelettel

105

Brüller Lajos

női és gyermekruha üzlete. Arad, Forray utca (Gróf Nádasdy-palota.)

Az országos vasutas szövetség szállítója.

MEGHÍVÁS

az újaradi takarékpénztár részvénytársaság által,

folyó évi január hó 31-én, délelőtt 10 órakor

saját helyiségében tartandó

XXXIX-ik évi rendes közgyűlésre.**Napirend:**

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes válasza és a jegyzőkönyv vezetésére egy jegyző-jelölése.

2. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése az 1908. évi zárszámadásokról, indítvány a tiszta nyereségnyel elosztásáról és a felmentvény megadása az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére.

3. Esetleges indítványok.

Azon tí részvényesek, akik ezen közgyűlésen résztvenni óhajtanak, feltéretnek, hogy saját nevükre szóló részvényüket az alapzabályok értelmében folyó évi január hó 30-án déli 12 óráig az intézeti pénztárnál térvény mellett letéteményezni sziveskedjenek.

Ujarad, 1909. évi január hó 14-én.

Az igazgatóság.

Ágybavizelés.

Azonpill szabadulásért jótállás. Felállítás díjtalan. Kor és nem megadó. Fényes köszönőlevelek. Orvosilag ajánlott.

„SANITAS” Intézet
VELBURG P. 124. Bayern. 6004

Elsőrendű szegedi borok.

Van szerencsém érte iteni a n. e. közönséget, hogy saját termésű

boraimat

dugaszolt palackokban árusítom.

Asztali fehér bor literje 26 kr. (52 fillér).

Rizling literje 36 kr. (72 fill)

Vörös ó bor literje 50 kr. (1 korona).

Ujmikalaka 422. szám.

1. feltételes megállóhely.

Zárkövy József.

Nagyvár kir. Államvasútak.

Téli menetrend.

Érvényes 1918. évi október 16-tól.

Arad-Budapest.								
Állomások	Szv. I-II.		Gyv. I-II.		Szv. I-II.		Gyv. I-II.	
	Arad	Budapest	Arad	Budapest	Arad	Budapest	Arad	Budapest
Arad	5-00	8-19	11-25	4-16	4-51	9-10	12-17	6-10
Sofronya	5-25	8-44	11-50	4-41	5-08	9-19	12-26	6-35
Kurtics	5-50	9-09	12-15	4-16	5-25	10-26	12-33	6-50
Lőkősháza	6-10	9-29	12-35	4-26	5-44	10-45	12-52	7-10
Bánhid maj. ...	6-25	9-54	12-50	4-41	6-03	11-04	1-01	7-25
Országut	6-50	10-19	1-05	4-56	6-28	11-29	1-16	7-50
Kétegyháza	7-10	10-39	1-25	5-11	6-48	12-09	1-36	8-10
Kigyó	7-25	11-04	1-40	5-26	7-07	12-24	1-51	8-25
Békes-Csaba	7-40	11-29	1-55	5-41	7-22	1-00	2-06	8-40
Békes-Páldvár	7-55	11-54	2-10	5-56	7-37	1-15	2-21	8-55
Mezőberény	8-10	12-19	2-25	6-11	7-52	1-30	2-36	9-10
Gyoma	8-25	12-44	2-40	6-26	8-07	1-45	2-51	9-25
Mezőtar. I.	8-40	13-09	2-55	6-41	8-22	2-00	3-06	9-40
Pusztapó	8-55	13-34	3-10	6-56	8-37	2-15	3-21	9-55
Puszt-Tenyé	9-10	13-59	3-25	7-11	8-52	2-30	3-36	10-10
Szajol	9-25	14-14	3-40	7-26	9-07	2-45	3-51	10-25
Szolnok	9-40	14-39	3-55	7-41	9-22	3-00	4-06	10-40
Ujszász	9-55	15-04	4-10	7-56	9-37	3-15	4-21	10-55
Tápió-Györgye	10-10	15-29	4-25	8-11	9-52	3-30	4-36	11-10
Tápió-Szele	10-25	15-54	4-40	8-26	10-07	3-45	4-51	11-25
Nagy-Káta	10-40	16-09	4-55	8-41	10-22	4-00	5-06	11-40
Tápió-Szecső	11-00	16-29	5-15	9-01	10-42	4-20	5-26	12-00
Süly-Sáp	11-15	16-49	5-30	9-16	11-02	4-35	5-46	12-20
Mende	11-30	17-09	5-45	9-31	11-22	4-50	6-06	12-40
Gyömrő	11-45	17-29	6-00	9-46	11-42	5-05	6-26	13-00
Maglód	12-00	17-49	6-15	10-01	12-02	5-20	6-46	13-20
Rákóc	12-15	18-09	6-30	10-16	12-22	5-35	7-06	13-40
Kőbánya fel. p. u.	12-30	18-29	6-45	10-31	12-42	5-50	7-26	14-00
Budapest k. p. u.	12-45	18-49	7-00	10-46	13-02	6-05	7-46	14-20

Budapest-Arad.							
Állomások	Tv. N.	Szv. I-II.		Gyv. I-II.		Szv. I-II.	
		Budapest	Arad	Budapest	Arad	Budapest	Arad
Budapest kpu.	ma.	5-20	8-00	2-	12-20	9-10	12-30
Kőbánya felső p. u.	ma.	5-35	8-15	2-	12-35	9-25	12-45
Rákóc	ma.	5-50	8-30	2-	12-50	9-40	13-00
Maglód	ma.	6-05	8-45	2-	1-05	10-00	13-15
Gyömrő	ma.	6-20	9-00	2-	1-20	10-15	13-30
Mende	ma.	6-35	9-15	2-	1-35	10-30	13-45
Süly-Sáp	ma.	6-50	9-30	2-	1-50	10-45	14-00
Tápió-Szecső	ma.	7-05	9-45	2-	2-05	11-00	14-15
Nagy-Káta	ma.	7-20	10-00	2-	2-20	11-15	14-30
Tápió-Szele	ma.	7-35	10-15	2-	2-35	11-30	14-45
Tápió-Györgye	ma.	7-50	10-30	2-	2-50	11-45	15-00
Ujszász	ma.	8-05	10-45	2-	3-05	12-00	15-15
Szolnok	ma.	8-20	11-00	2-	3-20	12-15	15-30
Szajol	ma.	8-35	11-15	2-	3-35	12-30	15-45
Puszt-Tenyé	ma.	8-50	11-30	2-	3-50	12-45	16-00
Puszt-Pó	ma.	9-05	11-45	2-	4-05	1-00	16-15
Mezőtar.	ma.	9-20	12-00	2-	4-20	1-15	16-30
Gyoma	ma.	9-35	12-15	2-	4-35	1-30	16-45
Mezőberény	ma.	9-50	12-30	2-	4-50	1-45	17-00
Békes-Páldvár	ma.	10-05	12-45	2-	5-05	2-00	17-15
Békes-Csaba	ma.	10-20	13-00	2-	5-20	2-15	17-30
Kigyó	ma.	10-35	13-15	2-	5-35	2-30	17-45
Kétegyháza	ma.	10-50	13-30	2-	5-50	2-45	18-00
Országut	ma.	11-05	13-45	2-	6-05	3-00	18-15
Bánhid maj.	ma.	11-20	14-00	2-	6-20	3-15	18-30
Lőkősháza	ma.	11-35	14-15	2-	6-35	3-30	18-45
Kurtics	ma.	11-50	14-30	2-	6-50	3-45	19-00
Sofronya	ma.	12-05	14-45	2-	7-05	4-00	19-15
Arad	ma.	12-20	15-00	2-	7-20	4-15	19-30

Arad-Tévis.						
Állomások	Gyv.		Szv.		Tvsz.	
	Arad	Tévis	Arad	Tévis	Arad	Tévis
Arad ind.	12-21	2-30	4-04	7-12	6-32	10-40
Glogovac	2-44	4-15	7-27	10-35	6-43	10-51
Csicsér	2-53	4-24	7-36	10-44	6-52	11-00
Györök Mened	3-14	4-37	7-57	11-05	7-05	11-21
O-Paulis	3-21	4-44	8-04	11-12	7-12	11-28
Paulis	3-35	4-58	8-18	11-26	7-26	11-42
Baraczká	3-41	5-04	8-24	11-32	7-32	11-48
M-Rád (6)	12-55	3-51	5-01	7-40	7-39	11-30
M-Rád (1)	12-55	3-51	5-09	7-48	7-34	11-38
Milova-O.			5-24			
Konop			5-40		7-56	12-4
Borzova			6-08		8-12	12-16
Soborsin			6-36		8-40	12-44
Zám	1-50		6-52		8-56	1-10
Mar. Ilipé	2-09		7-21		9-20	1-29
Déva	2-35		8-07		9-56	2-05
Déva	2-58		8-30		10-39	2-28
Piski (6)	3-09		9-03		11-30	3-00
Piski (1)	3-16		9-10		11-37	3-07
Szászváros	3-35		9-27		11-54	3-24
Alvincz	4-00		10-02		12-17	3-47
Alvincz (1)	4-16		10-18		12-33	4-03
Gy-Debrev	4-27		10-29		12-37	4-14
Tévis	7-00		10-33		12-44	4-20
Tévis (6)	7-20		11-02		1-10	4-39

Tévis-Arad.						
Állomások	Szv.		Gyv.		Vv.	
	Tévis	Arad	Tévis	Arad	Tévis	Arad
Tévis ind.	8-33	8-55	8-55	2-00	8-46	8-46
Gy-Debrev (6)	8-55	9-17	9-17	2-25	9-10	9-10
Gy-Debrev (1)	9-17	9-39	9-39	2-50	9-33	9-33
Alvincz (6)	9-39	10-01	10-01	3-15	9-54	9-54
Alvincz (1)	9-51	10-13	10-13	3-40	10-13	10-13
Szászváros	10-13	10-35	10-35	4-05	10-35	10-35
Piski (6)	10-35	10-57	10-57	4-30	10-57	10-57
Piski (1)	10-57	11-19	11-19	4-55	11-19	11-19
Déva	11-19	11-41	11-41	5-20	11-41	11-41
M-Illye (1)	11-41	12-03	12-03	5-45	12-03	12-03
Zám	12-03	12-25	12-25	6-10	12-25	12-25
Soborsin	12-25	12-47	12-47	6-35	12-47	12-47
Borzova	12-47	1-09	1-09	7-10	1-09	1-09
Konop	1-09	1-31	1-31	7-35	1-31	1-31
Milova-O.	1-31	1-53	1-53	8-10	1-53	1-53
M-Rád (6)	1-53	2-15	2-15	8-35	2-15	2-15
M-Rád (1)	2-15	2-37	2-37	9-10	2-37	2-37
Baraczká	2-37	2-59	2-59	9-35	2-59	2-59
Paulis	2-59	3-21	3-21	10-10	3-21	3-21
O-Paulis	3-21	3-43	3-43	10-35	3-43	3-43
Györök Mened	3-43	4-05	4-05	11-10	4-05	4-05
Mendöriai	4-05	4-27	4-27	11-35	4-27	4-27
Glogovac	4-27	4-49	4-49	12-10	4-49	4-49
Arad	4-49	5-11	5-11	12-35	5-11	5-11

Arad-Temevár-Jászváros.				
Állomások	Szv.		Vv.	
	Arad	Jászváros	Arad	Jászváros
Arad	4-15	12-17	4-43	7-08
Új-Arad	6-25	12-29	5-04	7-29
Nemeth-Ságh	6-42	12-44	5-21	7-46
Vinga	6-55	12-58	5-34	7-59
Grcsyfalva	7-06	1-07	6-46	8-12
Merczfaiva	7-16	1-17	6-56	8-22
Szt. András	7-27	1-28	7-07	8-33
Temevár-Jv.	7-44	1-45	7-24	8-50

Temevár-Jászváros-Arad.				
Állomások	Szv.		Vv.	
	Temevár-Jv.	Arad	Temevár-Jv.	Arad
Temevár-Jv. ind.	6-46	8-49	2-24	9-28
Szt. András	6-58	9-09	2-42	9-46
Merczfaiva	7-08	9-27	2-56	10-00
Grcsyfalva	7-18	9-42	3-06	10-10
Vinga	7-28	10-05	3-17	10-20
Nemeth-Ságh	7-41	10-23	3-30	10-33
Új-Arad	7-58	10-47	3-47	10-50
Arad	8-15	11-00	3-56	11-09

(Utánnyomás nem díjazott.)

1908. V. 2704/3. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cikk 102. §-a értelmében ezennel közölni teszi, hogy az aradi kir. járásbíróióság 1908. V. 2704/3. számú végzése által S. Deutscher bécsi cég és A-sociatione cooperativa dicitur görzi cég végrehajtatók javára 350 kor. és 600 kor. toke és járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és elfoglalt és 1.69 koronára becsült butorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínen, vagyis Aradon, Tokólyi Imre-utca 2. szám a. leendő eszközlésére 1909. évi január hó 18-ik napjának d. u. 3 óraja határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az előtérvezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1909. évi január hó 2. napján.

Györffy Arnold,

bírószéki elnöke, t. ö.

551

186—1909. sz.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város tanácsa ezennel közölni teszi, hogy a m. kir. honvédelmi miniszterium által elrendelt kőosztályozás a folyó évben április hó 19-én és 20-ik napján fog megtartatni és pedig annak, hogy április hó 19-én a belváros, Sarkad és az Erzsébetváros részekben levő lovak, április hó 20-án pedig Gáj, Sága külvárosokban és a tanyákon található lovak lesznek a nagyvásártéren működő vegyes bizottság elé vezetendők.

Arad szab. kir. város tanácsának 1909. évi január hó 9-én tartott üléséből.

A városi tanács.

39698 - 1909.

Hirdetmény

Az 1908. évi december hónapban engedélyezett italmérések várható forgalmáról az aradi m. kir. pénzügyési bizottság által küldött összeírásai jegyzék 6 drb. jvét az állami jövedekről szóló 1899. évi XXV. t. cz. 17. §-a és az erre vonatkozó utasítás 17. §-a értelmében 1909. évi január hó 11-től számítandó napra a városi fogyasztási adófelügyelőségnek közszemlére azzal tesszük ki, hogy azokat az érdekeltet, névszerint Blaboli Frigyes, Verhovay Miklós, Iri z Sándorné, Mihálik József, Dávidovics Zsigmond, Bayer Gyuláné, kik italmérési engedélyt kaptak, nemcsak megtekinthetik, hanem az azokban kitüntetett forgalmi adatokról, névve úgy nevezettek, mint az aradi kereskedelmi testület és az ipa. testület is nyújthatnak be a fentebb jelzett idő alatt a városi fogyasztási adófelügyelőségnek észrevételeket.

Arad szab. kir. város tanácsától 1909. évi január hó 8.

A városi tanács**Meghívó.****A Világosi Takarékpénztár Részvénytársaság**

1909. évi január hó 27-én délelőtt 9 órakor saját helyiségében tartja

V. évi rendes közgyűlését,

melyre a részvényes-ít meghívja.

Tárgy:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két tag választása.
 2. Az igazgatóság jelentése, a mérleg előterjesztése és a tiszta nyereség felosztására vonatkozó javaslata és a felmentvény megadása.
 3. A felügyelő-bizottság jelentése
 4. A felügyelő-bizottságnak az alapszabály 75. §-a szerint, az 1908. évi díjainak megállapítása.
 5. Az alapszabály 54. §-a szerint kellő időben beadandó esetleges indítványok tárgyalása.
- Világos, 1909. évi január hó 16-án.

Az igazgatóság.

Azon tisztelt részvényesek, kik a közgyűlésen részt venni óhajtának, felkérem, hogy az alapszabályaink 47. §-a értelmében a közgyűlést megelőzőleg részvényeiket, vagy azok birtokát igazoló letéti jegyüket intézetünk pénztáránál letenni sziveskedjék.

Mérleg-számla 1908. december 31-én.

Tartozik.

Követel.

Pénztári álladék	745523	Alaptőke	100000
Váltó tárca	724657	Tartalékalap	38068
Jelzalog kölcsön	23698	1908. évi kamata	165340
Más intézeteknél elhelyezett tőkék	703506	Takarékbetétek	22626858
Letétek	5150	Hitelezők	605338
Értékpapír	200	Visszeszámitolás	382477
Ingatlan vagyoni	1184488	Tisztibiztosítók	5150
Felszerelés	900	Be nem fizetett betét kamat adó	59890
Leírás	100	Előre felvett kamat	849410
		Fel nem vett osztalék	434
		Mult évi nyereség áthozat	219572
		1908. évi tiszta nyereség	1445709
			1665281
	78084017		78084017

Világos, 1908. december 31.

Weber Károly, s. k.
könyvelő.

Török János, s. k.
ve. igazgató.

N. Molnár László, s. k.
pénztárnok.

Igazgatóság:

Báró Bohus Lajos, s. k.
igazg. elnök.

Bódi József, s. k.

Kárpáti János, s. k.

Najmányi Béla, s. k.

Paskuts Márk, s. k.

Peternelly Árpád, s. k.

Valertán József, s. k.

Felügyelő-bizottság:

Molnár József, s. k.
elnök.

Földes Soma, s. k.

Krasánszky Péter, s. k.

Molnár Jakab, s. k.

felügyelő biz. tagok

Felügyelő-bizottsági jelentés.**Tisztelt közgyűlés!**

Van szerencsénk a Világosi takarékpénztár részvénytársaságnak 1908. évi mérlegére vonatkozólag a keresk. törvény 195. §-a és a társulati alapszabályok 72 §-a értelmében jelentésünket a következőkben terjeszteni elő:

A társulat vagyongezielését, valamint a könyveléseket az elmúlt évben többször tüzetesen megvizsgáltuk és ennek alapján jelenthetjük, hogy úgy az ügykezelést, valamint a könyvelést mindenkor rendben levőnek és úgy a keresk. törvény, mint az alapszabályok intézkedéseinek teljesen megfelelőnek találtuk.

Jelentjük továbbá, hogy az igazgatóság részéről elénekbe terjesztett mérleget, továbbá a veszteség- és nyereség-számlát behatóan megvizsgáltuk, az egyes könyvekkel összehasonlítottuk s úgy találtuk, hogy a kitüntetett eredmény a könyvekkel, valamint az általunk 1908. évi december hó 31-iki állapotokra vonatkozólag mezejtett felvételeinkkel teljesen megegyezik és a keresk. törvény ide vonatkozó intézkedéseinek megfelel.

Ezek után a magánk részéről is elfogadjuk és elfogadásra ajánljuk az igazgatóságnak beterjesztett jelentésében a 16652 K. 81 f. tiszta nyereség hováfordítása iránti javaslatát.

Végül a magunk részére kérjük és az igazgatóság működésére nézve indítványozzuk, hogy a szokásos felmentvényt megszavazni méltóztassék.

Világos, 1909. január hó 16-án.

A Világosi takarékpénztár részvénytársaság felügyelő-bizottsága:

Molnár József, s. k.,
felügy. biz. elnök.

Földes Soma, s. k.,
felügy. biz. tag.

Krasánszky Péter, s. k.,
felügy. biz. tag.

Molnár Jakab, s. k.,
felügy. biz. tag.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatalunk teljesen ingyen ad a **kiadóhivatalunk**:
József téri központi 22. szám.
Telefon szám: 181.

Tudakozóinkat kérjük a hirdetés alatt levő címekre hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetés felvételnek a **kiadóhivatalunk** József téri központi 22. szám.
Telefon szám: 181.

Benyújtásánál minden szó egyszerű betűkkel írandó. — Családot kereső vagy családunk ajánló apró hirdetés 20 szögig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50-60 fillérért és 1 koronáért kaphatunk előnként eláruló helyeinket.

Akinek

ismerettség híján
kulcsára, radasszonyra szakácsnőre, szobaasszonyra, házi- vagy lodasszonyra, pénzügyre, házmesterre, stb.-re van szüksége.

Aki

bérbéradni kíván
kocsit, lovat, halászatot, teket.

Aki

szobát kíván
szobát, műhelyt, lakást stb.; vagy

Aki

szobát vagy bérbéradni kíván
szobát, műhelyt, lakást stb.; vagy

Aki

szobát vagy bérbéradni kíván
szobát, műhelyt, lakást stb.; vagy

ARADI KÖZLÖNY

az apró hirdetés

rovatait használja.

4 intelligens urat

kosztra elfogad egy uri család. Finom és családias kiszolgálás. Bővebbet a kiadóban. 548

Kegyaiján

egy-két hold parlagföld megvételre kerestetik. Ajánlatok „Parlag” címmel a kiadóhivatalba. 546

Egy jó házból való fiú

tanulónak felvétetik. Mihályi Gyula cukrász Arad, Deák Ferenc-utca. 545

2 kereskedősegéd

kerestetik helybeli fűszernagykereskedésbe; csak olyanok adják le ajánlataikat „Szorgalmas” jelleg alatt a lap kiadóhivatalába, akik nagykereskedésben már alkalmazva voltak és akik helyi ügynököknek is alkalmazhatók. 547

Májusra keresek

3 szobás lakást vagy magános házat bérbé a belváros közelében. Ajánlatok a kiadóhivatalba. „Kis család.” 524

3 szoba,

előszoba, konyha, fürdőszoba és mellékhelyiségekből álló utcai lakást keresek 1909. május hó 1-re. Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek. 550

Keresek megvételre

Gáspár Ferenc Utazás a föld körül című 6 kötetes utazási művet. Ingusz I. és Fia könyvkereskedő, Arad

Eladó

Egy utcai emeletes ház legforgalmasabb utcában, jól jövedelmező amortizációs kölcsönrel, előnyös feltételek mellett azonnal eladó. Boczkó-utca 10. szám. Müller Ferenc, tulajdonos.

Rongált dobozu levélpapírokat,

minden elfogadható árral árúitok ki. Üzleti könyvek gyári raktára. Alkalmi vételek könyvek és hangjegyekben. Játékkártyák árusítása. Kerpel Izó könyv-, zenemű- és papirkereskedése, kölcsönkönyvtára és zeneműkölcsönző intézete, Aradon. 262

Egy jóforgalmu süítő

örök áron eladó. Gyár-utca 16. 40

Rövid zongora,

csakis kevésbé használt, megvételre kerestetik. Vörösmarty-utca 1, az emeleten.

14—16 K. P. automobil,

4 hengeres, 4 üléses, keveset használt, eladó! Bővebbet a kiadóhivatalban. 534

Egy fess, középkorú nő

ajánlkozik házvezetőnőnek urasághoz vagy esetleg plébániára. Beszél az illető angol, német, magyar és román nyelvet. Cím a kiadóhivatalban. 531

Ügyes ügynökök

magas jutalék mellett felvételnak az Első Leánykiházasító Egylet m. sz. Gyermek és Életbiztosító intézet aradi főig. nőkségénél. Színház-épület. 538

Lakás kiadó.

Szép 3 szobás, május 1-re, új épületben, a gyermek-kórház mellett. — Andrányi Károly-ú. 1. 532

Intelligens hölgyek

kik írásbeli munkához is értenek, egy előkelő könyvkereskedésbe felvételnak. Írásbeli ajánlatokat a kiadóhivatal közvetíti. Ugyanott egy villanyluszter íróasztal megvételre kerestetik. 178

Tolnai Világlapja

bérletben és számonként, házhoz szállítva. eredeti árban usszes kedvezmények. Mutatványszám ingyen. Divatlapok! Folyóiratok! 100 000 kötetes kölcsönkönyvtár. Krausz Paulin Színházépület. Telefon szám 511. 291

Farsangra!

Remek művirágok bali ruhákra, fejdíszek, különböző divatszalg és egyéb díszek jutányos árral kapható. Kabdebo utódja, színház épület. 496

Piactéri üzlethelyiség

az új polgári iskolával átelleni sarkon, jelenleg vendéglő és pálinka mérő, terjedelmes pincével, esetleg lakással együtt jövő év május 1-től kiadó. Értekezhetni: Ferenc-tér 6. szám alatt a tulajdonossal. 525

30—1909. ügyszám.

Árverés.

Dr. Baruch Hugó aradi ügyvéd által képviselt Kornis testvérek, aradi bejegyzett cégnek Kaufman Samuel Edmóczy lakos elleni ügyében egy waggon (9250) kilenc-ezerkilencszázötven kilogramm súlyú préselt széna folyó (1909.) ezerkilencszázkilenc évi január hó (20) huszadik napján délelőtt (8) nyolc órakor Aradon Róth József szállítóknak Zoltán-utca 3. szám alatti raktárhelyiségében közbenjöttöm mellett nyilvános árverésen el fog adatni.

Kelt Aradon, (1909.) ezerkilencszázkilenc évi január hó (16) tizenhatodik napján.

Dr. Pálmai Lajos,

Beles János aradi kir. közjegyzőnek az aradi kir. közjegyzői kamara 49—1902. számú rendkívényével ki-rendelt helyettese.

540

Védjegy: „Horgony”

A Liniment Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

példára

egy régének bizonyított házi szer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult küszöbnyelő, sebzúró és meghűléscsökkentő, bedőrsolószerűen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosnak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerháza az „Arany orvosiúthoz”,
Erdélyben, Elisabéthstrasse 5. sz.
Mindennapi asszisztencia.

221

Somatose

(Fleish-Eiweiss)

a legrövidebb idő alatt emeli az

erőt.

Kapható gyógyszerárban és droguerárban.

ÚJÉV

UTÁN

mélyen leszállított árak!

ALKALMI AJÁNDÉK

elismert legolcsóbb, legnagyobb választék

Fischer Simon

nagyáruházában

Arad, Szabadság-tér 12. szám.